

การเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม

นายยุติ ปิ่นวิเศษ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

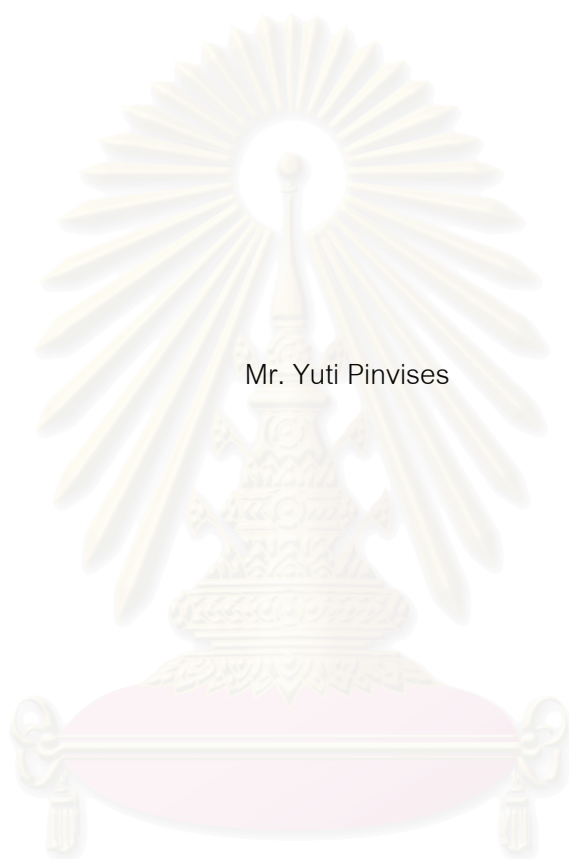
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0690-1

ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEWSPAPER EXPOSURE AND WORLD VIEWS TOWARDS SELF AND SOCIETY

Mr. Yuti Pinvises

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
For The Degree of Master of Communication Arts in Journalism

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0690-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์   การเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม
โดย   นายยุติ ปิ่นวิเศษ
ภาควิชา   วารสารสนเทศ
อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิรโสภณ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุภัทญา สูดบรรทัด)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายยุติ ปิณีพิเศษ: การเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม.

(NEWSPAPER EXPOSURE AND WORLDVIEWS TOWARDS SELF AND SOCIETY) อ. ที่ปรึกษา: อ. ดร. ดวงกมลชาติประเสริฐ. 71 หน้า. ISBN 974-17-0690-1.

การวิจัยเรื่องการเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยเทคนิควิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านหนังสือพิมพ์กับสภาพทางจิตของคนไทยในสองด้านคือ มุมมองต่อสังคมจากการปลูกฝังโลกทัศน์ และมุมมองต่อตนเองจากภาวะไร้บรรทัดฐาน โดยศึกษาผลเปรียบเทียบกับพฤติกรรม การอ่านหนังสือพิมพ์และประเภทของเนื้อหาที่เลือกรับ

ทั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์
2. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์
3. ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานในระดับที่ต่างกัน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ข้อมูลทางประชากร พฤติกรรมการใช้สื่อ และทัศนคติที่มีต่อตนเองและโลกภายนอก โดยดำเนินการวิจัยด้วยการใช้แบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (version 10.0) และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยแบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อพิสูจน์ค่าความสัมพันธ์ตามสมมติฐาน

ผลการวิจัยเป็นดังนี้

1. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์
2. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์
3. ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ไม่ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานในระดับที่ต่างกัน

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....   ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....   ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา....2544.....

N/A: MAJOR JOURNALISM

KEY WORD: WORLDVIEWS/ CULTIVATION ANALYSIS/ NEWSPAPER EXPOSURE YUTI

PINVISIS: NEWSPAPER EXPOSURE AND WORLDVIEWS TOWARDS SELF AND

SOCIETY. THESIS ADVISOR: DUANG-KAMOL CHARTPRASERT, Ph.D. 71 pp. ISBN

974-17-0690-1.

The study of “Newspaper Exposure and Worldviews Towards Self and Society” is a quantitative analysis using the survey research method in order to examine the relationship between newspaper reading and Thai’s mental health in two aspects, that are 1.) worldviews towards society (indicates by cultivation analysis) and 2.) worldviews towards self (indicates by level of anomie). The study looks specifically at the relationship between the reading behavior and type of content exposed.

The following three hypotheses are tested:

1. The cultivation level and anomie relates to the period of newspaper exposure.
2. The cultivation level and anomie relates to the amount of newspaper exposure.
3. Different type of content exposed leads to different level of cultivation and anomie.

The questionnaire used to collect data consists of three parts: population data, media usage behavior and worldviews towards self and society. The samplings come from 384 Bangkokians.

The results indicated that:

1. The cultivation level and anomie did not relate to the period of newspaper exposure.
2. The cultivation level and anomie did not relate to the amount of newspaper exposure.
3. Different type of content exposed did not lead to different level of cultivation and anomie.

Department..... Journalism..... Student’s signature.....

Field of study.... Journalism..... Advisor’s signature.....

Academic year..2001.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างหาที่เปรียบมิได้ของ อาจารย์ ดร. ดวงกมล ชาติประเสริฐ ซึ่งได้คอยกำกับ ดูแล ให้กำลังใจ ชี้แนะ และแก้ไขงานของผู้วิจัยจนถึงที่สุด ผู้วิจัยจึงขอเรียนขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ และจะไม่ลืมพระคุณยิ่งใหญ่เลย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์สุภัฏญา สุตบรรทัด และรองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิโรโสภณ ซึ่งได้กรุณารับเป็นกรรมการและประธานกรรมการ ช่วยเอาใจใส่ และวิจัยวิจารณ์ ผลงานของผู้ทำวิจัยลุล่วงลงได้ในที่สุด

ขอขอบคุณเพื่อนๆ สานิตราชมทุกคน คุณเพียงฤดี และคุณวงศกร ที่ได้ช่วยเป็นธุระอย่างจริงจังด้านแบบสอบถาม ดำเนินการเกี่ยวกับข้อมูล และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยทำงานวิจัยจนสำเร็จเสร็จสิ้น และขอขอบพระคุณผู้ร่วมงานที่บริษัทฯ ซึ่งนอกจากจะอนุญาตให้ผู้วิจัยแบ่งเวลายางานมาใช้ในการเรียน ยังได้ช่วยเหลือในการทำข้อมูลสถิติทั้งหมดด้วยน้ำใสใจจริง และขอขอบพระคุณคุณเจษฎา ซึ่งอยู่เคียงข้างเป็นกำลังใจในการเรียนและการทำวิจัยตลอดเวลา 4 ปี ที่ภาควิชาวารสารสนเทศ และขอขอบคุณเป็นพิเศษต่อคุณจิรัฐาพร ผู้ส่งเสริมทั้งแรงใจและช่วยเหลือเจือจุนด้วยแรงกายในด้านการทำสถิติอย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อยตั้งแต่ต้นจนจบ

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ และญาติอาวุโสในครอบครัวทุกท่าน ที่ได้สละทั้งเวลาและทุนทรัพย์เพื่อส่งเสริมผู้วิจัยให้ร่ำเรียนจนจบปริญญามหาบัณฑิตอย่างภาคภูมิใจที่สุดในที่สุด

และท้ายที่สุดขอขอบพระคุณพี่ชาย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในคณะนิเทศศาสตร์ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องบัญชี ห้องบัณฑิตศึกษา และห้องโสตทัศนศึกษา ผู้ซึ่งช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในด้านการเรียนการสอนและอาคารสถานที่มาตลอดระยะเวลา 4 ปี

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความสนับสนุนของทุกท่านและขอเรียนขอบพระคุณทุกท่านในความสำเร็จครั้งนี้มา ณ ที่นี้

ผู้วิจัย
นายยุติ ปิ่นวิเศษ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง.
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ.
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ.
สารบัญ.....	ช.
สารบัญตาราง.....	ซ.
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์วิจัย.....	8
ปัญหาคำถามวิจัยและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	10
การวิเคราะห์การปลูกฝัง.....	10
ภาวะไร้บรรทัดฐาน.....	13
ภาวะไร้บรรทัดฐานในบริบทของสื่อสารมวลชน.....	15
ความน่าเชื่อถือและพฤติกรรมการใช้สื่อ.....	17
สมมติฐาน.....	21
นิยามตัวแปรสำหรับวิทยานิพนธ์.....	22
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	23
การคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือ.....	23
การสร้างเครื่องมือ.....	23
การทดสอบเครื่องมือ.....	24
เกณฑ์การวัดตัวแปร.....	24
เกณฑ์ในการแปลความหมาย.....	25
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	30
บทที่ 5 อภิปรายผล.....	57
รายการอ้างอิง	65
ภาคผนวก.....	69
ประวัติผู้เขียน.....	73

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงความถี่การกระทำอัตวินิบาตกรรมที่วราชอาณาจักร ปี 2535 - 2538	6
ตารางที่ 2 ตารางแสดงการกระทำอัตวินิบาตกรรมของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างปี 2535-2538.....	6
ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง	31
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์และไม่อ่าน.....	32
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาตั้งแต่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน.....	33
ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละ ของลักษณะการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์	33
ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของความปอยในการอ่านหนังสือพิมพ์.....	34
ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่ใช้อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน	34
ตารางที่ 9 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของสื่อที่ใช้มากที่สุด	36
ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของ เนื้อหาที่เลือกอ่านหรือรับชม	38
ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านทัศนะของกลุ่มตัวอย่างต่อความรุนแรงในโลกภายนอก	39
ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านศรัทธาต่อระบบการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง	41
ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมายของกลุ่มตัวอย่าง	43
ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านทัศนะด้านลบต่อบุคคลอื่นและโลกภายนอกของกลุ่มตัวอย่าง	45
ตารางที่ 15 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนะของกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน	46
ตารางที่ 16 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่มีความปอยในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกัน	49
ตารางที่ 17 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวันต่างกัน	51
ตารางที่ 18 ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาต่างกัน	55

บทที่ 1

ที่มาของปัญหา

การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์เป็นการสะท้อนภาพของสังคมอย่างหนึ่ง ปัจจุบันการเสนอข่าวหนังสือพิมพ์บางฉบับในด้านอาชญากรรม ได้บรรยายถึงวิธีการหรือแผนของอาชญากรรมอย่างละเอียดละออจนเป็นแนวทางให้ผู้อื่นทำตามได้ และภาพข่าวที่น่าเสนอก็มีลักษณะที่ไม่ดี ไม่งาม หรือก่อให้เกิดความแสบใจ โดยเฉพาะเมื่อภาพเหล่านั้นเกิดแก่เด็กหรือเยาวชนแล้ว โทษย่อมตามมา เพราะเด็กที่ยังอ่อนต่อความคิดย่อมไม่สามารถแยกได้ว่าอะไรเป็นอะไร สิ่งเหล่านั้นสามารถจะค่อยๆ ฝังอยู่ในจิตใจหรือความรู้สึกนึกคิดของเด็กๆ ได้ และในความเป็นจริง จะมีผู้ใหญ่สักกี่คนที่สามารถจำแนกได้อย่างถูกต้องว่าสิ่งที่สื่อนำเสนออยู่ทุกวันทุกเวลานั้น มีสิ่งใดที่เขาควรไปปฏิบัติได้ หรือไม่ควรปฏิบัติ เพราะโลกแห่งความจริงกับการนำเสนอของสื่อเริ่มเข้าใกล้กันมากจนผู้บริโภคมีความสามารถที่จะแยกแยะได้น้อยลงทุกที

นายอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีได้กล่าวเกี่ยวกับการทำหน้าที่ ที่ไม่เหมาะสมของสื่อว่า “ประเทศไทยเคยมีระเบียบ แบบแผน วัฒนธรรม จริยธรรมของไทยเอง ที่กำลังถูกเปลี่ยนแปลงโดยสื่อต่างๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สื่อภาพในเชิงโหดร้ายทารุณและลามกมีแพร่เพิ่มขึ้น การแต่งตัว ความคิด ความเชื่อถือ กำลังถูกอนุภาพสื่อคอยตัดแปลงให้ไปทางดีบ้างไม่ดีบ้าง หากผู้ผลิต/ดำเนินรายการสื่อยัง “ขาย” หรือ “แจก” สื่อในทางบันเทิง วัฒนธรรม ความคิดต่างชาติ อาชญากรรมและการเมืองสกปรก ผู้บริโภคสื่อ คือ ประชาชนที่มีแนวโน้มในเชิงลบอยู่แล้วก็จะยิ่งมากขึ้นและรุนแรงขึ้น เพราะถูกกระตุ้นโดยซาบซึ้งที่ละน้อยตลอดเวลา”²

แม้สื่อจะสามารถปลูกฝังค่านิยมที่ดีได้โดยการเสริมสร้างค่านิยมทางบวก โดยสนับสนุนให้มีการสร้างแบบอย่างบุคคลที่พึงประสงค์ และช่วยกันส่งเสริมพฤติกรรม ค่านิยมเชิงบวกของบุคคลเหล่านั้นผ่านสื่อและสื่อมวลชนทุกรูปแบบ³ แต่ นายอานันท์ ปันยารชุน ก็ยังได้ย้ำเตือนอิทธิพลของสื่อมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมในทางที่ต้องระวังว่า “อนุภาพของสื่อเป็นความจริงที่แจ่มชัดขึ้นมาก ผู้ใดเป็นผู้ผลิตสื่อจึงเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงต่อปวงชน เพราะผู้รับสื่อมีพฤติกรรมเป็นผู้รับ “ของแจกฟรี” ทางวิทยุและทีวี จนติดเป็นกิจวัตร และซื้อหนังสือพิมพ์ได้ในราคาไม่แพงนัก คนจนมีสิทธิรับการบันเทิง และเลือกอ่านส่วนที่เขาชอบได้ ดังนั้น การขายสิน

¹ ชาญศักดิ์ จริยวิทยานนท์, ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบรรณศาสตร์, 2536), หน้า 35.

² อานันท์ ปันยารชุน, มุมมองนายอานันท์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, 2541), หน้า 181.

³ จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ค่านิยมที่เป็นเครื่องชี้แนวโน้มการต่อต้านสังคมของเยาวชนกระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529), หน้า 12.

คำที่ดี ความคิดความเห็นที่ดี วัฒนธรรมจรรยาบรรณใหม่ที่ดี จึงเป็นไปโดยกระบวนการซึมเข้าไปในความคิดและจิตใจของผู้บริโภคสื่อได้โดยผู้บริโภคไม่ตระหนัก และคล้อยตามไปได้ง่าย”⁴

เป็นที่ทราบกันดีว่า การนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน บางครั้งนำไปสู่ความขัดแย้งต่อสิทธิและเสรีภาพส่วนอื่นๆ ทั้งต่อสิทธิประโยชน์ของสังคมหรือรัฐและต่อสิทธิบุคคล ทุกรัฐแม้จะให้อิสระต่อสื่อมวลชนก็มักมีข้อกำหนดความรับผิดชอบของสื่อมวลชนไว้ โดยมีใช้สิทธิที่ปราศจากข้อจำกัด⁵ อาทิเช่น โทษในการละเมิดสิทธิส่วนตัว โทษฐานหมิ่นประมาท หรือโทษฐานล่วงละเมิดอื่นใด ซึ่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายไทยก็ได้มีการกำหนดโทษอย่างชัดเจน ทั้งทางแพ่งและทางอาญาต่อการกระทำความผิดของสื่อมวลชน

สิ่งที่ควรศึกษาเป็นอย่างยิ่งคือ ความเสียหายที่สื่อมวลชนก่อให้เกิดแก่บุคคลต่างๆ นั้นปรากฏชัดเป็นรูปธรรมเสมอไปหรือไม่ หากสิ่งที่สื่อมวลชนกระทำต่อบุคคลเป็นเพียงสิ่งที่ไม่เห็นชัด แต่เป็นโทษร้ายแรงต่อบุคคลจนไม่อาจเยียวยา การจะศึกษาว่าปัญหาดังกล่าวเกิดจากสื่อมวลชนจริงหรือไม่ แรกเริ่มต้องมีการทำความเข้าใจร่วมกันประการหนึ่งเกี่ยวกับหน้าที่สำคัญของสื่อมวลชนในสังคม ว่าการสื่อสาร โดยเฉพาะการสื่อสารมวลชน เป็นการทำหน้าที่เผยแพร่ค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมใหม่ เมื่อสังคมนำเอาค่านิยมบรรทัดฐานทางสังคมเหล่านี้ไปถ่ายทอดปลูกฝังแก่สมาชิกของสังคม⁶ ดังที่หม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมท เคยกล่าวเกี่ยวกับหน้าที่ของสื่อมวลชนไว้ว่า “เพราะเหตุว่าโลกเปลี่ยนแปลงไป ชีวิตเปลี่ยนแปลงไป ถ้าวัฒนธรรมอันใดที่เคยมีมาในสมัยก่อนไม่ถูกกับกาลเทศะ ไม่ถูกกับความต้องการของชีวิตปัจจุบันแล้ว ก็น่าจะเก็บเข้าพิพิธภัณฑ์ได้ ส่วนวัฒนธรรมอันใดที่ยังดีอยู่ก็ควรรักษาแล้วส่งทอดกันต่อไป สื่อมวลชนก็ควรทำหน้าที่นี้”⁷ เนื่องจากการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม มนุษย์ต้องมีค่านิยม ความเชื่อ และกรอบแนวคิดบางประการที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นๆ ในสังคม ต้องซึมซับและปฏิบัติตามเพื่อจะได้กลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับสมาชิกอื่นๆ ในสังคม มนุษย์จึงต้องมองหาแหล่งที่เชื่อถือได้เพื่อเรียนรู้ค่านิยม ความเชื่อ และกรอบแนวคิดนี้ และนำมาทำนายพฤติกรรมของคนร่วมสังคม⁸

⁴ อานันท์ ปันยารชุน, มุมมองนายอานันท์, หน้า 178.

⁵ วรวิทย์ ฤทธิพิศ, สื่อมวลชนกับความรับผิดชอบทางกฎหมาย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2538), หน้า 61.

⁶ สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีสังคมวิทยา: การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 81.

⁷ อ้างถึงใน วัฒนา พัฒนพงศ์ และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องสื่อมวลชนกับบทบาทด้านจริยธรรม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, 2539), หน้า 61.

⁸ Karl Erik Rosengren, *Media effects and Beyond: Culture, Socialization and Lifestyle*, (United Kingdom: T. J. Press), 1994, P. 214 – 215.

ในการศึกษาเรื่องกระบวนการรับรู้ (Cognitive) เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าสื่อมวลชนสามารถส่งผ่านแนวคิด และข้อมูลให้แก่ผู้รับสารได้ในทันที ในขณะที่การเรียนรู้นั้นคือการรับข้อเท็จจริงมาเพื่อเรียกใช้ในภายหลัง ดังนั้นในหลายกรณีที่ผู้รับสารอ่านหนังสือพิมพ์หรือดูข่าว แม้เขาอาจจะมุ่งหมายใช้สื่อเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะบางประการ เช่น เพื่อความบันเทิงหรือเพื่อแสวงหาข้อมูลที่จำเพาะเจาะจง แต่ในระหว่างที่เขาใช้สื่ออยู่นั้นเขาก็ได้เรียนรู้เรื่องที่เขาไม่ได้ตั้งใจค้นหาโดยตรงอยู่ด้วย เราเรียกการเรียนรู้ชนิดนี้ว่า “การเรียนรู้โดยบังเอิญ” (Incidental Learning) ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกครั้งเมื่อมีการใช้สื่อ แม้เมื่อผู้ใช้สื่อมิได้ตั้งใจจะหาข้อมูลใดๆ เลย ยิ่งไปกว่านั้นผู้ใช้สื่อก็จะไม่มีความรู้สึกที่บวกหรือลบต่อข้อมูลดังกล่าวที่รับมานั้นสื่อด้วย แต่เมื่อผู้ใช้สื่อมีความจำเป็นต้องเรียกใช้ข้อมูลบางประการที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่เคยผ่านตาจากสื่อดังกล่าว เขากลับเรียกใช้ข้อมูลที่มีได้ตั้งใจรับมาจากการเรียนรู้โดยบังเอิญนี้ โดยผู้ใช้สื่อประเภทนี้เราเรียกว่า Passive Viewer และถือเป็นการเรียนรู้ที่เป็นอันตรายอย่างยิ่งในสายตาของนักวิเคราะห์สื่อ⁹

นักวิชาการส่วนหนึ่งเชื่อว่าความหลากหลายของข้อมูล อิสระในการเลือกรับ และการแข่งขันของสื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับสื่อ เชื่อว่าผู้รับสารมีทางเลือกและสามารถเลือกใช้สื่อได้หลากหลาย อย่างไรก็ตาม การศึกษาแยกส่วนและการมองความแตกต่างระหว่างเนื้อหาแต่ละส่วนของสื่อในงานวิจัยต่างๆ ทำให้ขาดภาพของ “การรับกระแสหลัก”(Mainstream) โดยรวมของผู้รับสาร เนื่องจากการเปลี่ยนมุมมองร่วมกันแต่เพียงเล็กน้อยของคนในสังคม อาจเปลี่ยนแปลงบรรยากาศและสมดุลงานสังคมโดยรวม หรือแม้แต่ทำให้เกิดผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเมือง (Gerbner, Gross, Morgan and Signorielly, 1986)¹⁰ ทั้งๆ ที่พฤติกรรมต่างๆ ที่สังเกตได้ (Observable Behaviors) ซึ่งงานวิจัยอื่นๆ ทั่วไปเน้นศึกษา อาจมองไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงใดๆ เลย

ในส่วนของทัศนคติสื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สามารถสร้างความเห็น ความเชื่อ และค่านิยมให้แก่ผู้ใช้สื่อได้โดยทันที แม้เราจะศึกษาพบเป็นจำนวนมากว่าผลกระทบหลักที่สื่อมีต่อทัศนคติของบุคคล คือเป็นแรงเสริมต่อความเชื่อหรือความเห็นที่มีอยู่เดิมแล้ว (Berelson & Steiner, 1964; Klapper 1960) แต่สื่อก็สามารถสร้างและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลได้ด้วยเช่นกัน (Mcguire, 1973) นอกจากนี้สื่อยังเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดมุมมองต่อโลกภายนอกโดยรวม (generalization) เกี่ยวกับปริมาณของอาชญากรรมและความรุนแรงในสังคม¹¹

⁹ Potter, W. James, Media Literacy, (United Kingdom: Sage Publication Inc., 1998), pp 261 – 262.

¹⁰ Jennings Bryant and Dolf Zillman, Edt., Perspectives on Media Effects, (USA: Lawrence Erlbaum Associates Inc. Publisher, 1986), P. 21.

¹¹ อ้างถึงใน Potter, W. James, Media Literacy, pp. 261 – 262.

สื่อยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อและมุมมองที่เรามีต่อโลกภายนอกโดยรวม เมื่อเปิดรับสื่ออย่างต่อเนื่อง เราจะเริ่มเชื่อว่าโลกภายนอกเลวร้ายลงและมีความรุนแรงมากขึ้น ตัวอย่างเช่น วันหนึ่งเมื่อมีคนคนหนึ่งดูข่าวโทรทัศน์เขาพบข่าวบ้านในแถบที่เขาอาศัยอยู่ถูกบุกรุกทำลายข้าวของ ต่อมาเขาได้ยื่นข่าววิทยุว่ามีการปล้นธนาคาร และในวันเดียวกันนั้นเขาก็อ่านหนังสือพิมพ์และพบว่าคืนก่อนหน้ามีการประท้วงกันในเมืองที่เขาอาศัยอยู่ เขาได้เกิดการเรียนรู้ข้อเท็จจริง 3 ประการจากแต่ละสื่อ ในคืนนั้นเขาจะเกิดข้อสรุปว่าเมืองที่เขาอาศัยอยู่นี้มีปัญหาอาชญากรรมเป็นปัญหาใหญ่ ข้อสรุปนี้ไม่ได้มาจากสื่อมวลชน แต่สื่อเป็นผู้จัดหาข้อเท็จจริงซึ่งนำพาเขาไปสู่ข้อสรุปนี้¹²

ในอีกทางหนึ่ง ผลจากความล้มเหลวทางเศรษฐกิจ นับตั้งแต่ต้นปี 2540 ถึงปัจจุบัน ทำให้เกิดการเสียระเบียบทางสังคมขึ้นเป็นจำนวนมาก โครงสร้างทางสังคมส่วนหนึ่งต้องเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน คนระดับสูงที่เคยร่ำรวยต้องกลายเป็นคนที่มีหนี้สินล้นพ้นตัว คนระดับล่างถูกปลดจากงาน ไม่มีงานทำ ชนชั้นกลางก็เกิดปัญหาที่ไม่แตกต่างกัน

เมื่อผู้คนไม่สามารถแก้ปัญหาของชีวิตที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและรวดเร็วได้ ทางออกสุดท้ายของบางคน คือ การกระทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งถือว่าเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งที่ต้องการการแก้ไข เนื่องจากการที่ประเทศชาติต้องสูญเสียประชากรไปด้วยเหตุนี้ นำเสียดายอย่างยิ่ง เพราะนับเป็นการสูญเสียที่เปล่าประโยชน์โดยแท้¹³ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์ นักหนังสือพิมพ์ที่มีชื่อเสียง ได้กล่าวเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวการกระทำอัตวินิบาตกรรมของสื่อในช่วงปี 2542 ว่า “มีคนเริ่มมองและวิจารณ์ว่า สื่อนั่นเองทำให้เกิดแพชชันในการกระทำอัตวินิบาตกรรม” และ กล่าวอ้างข้อคิดที่นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม ได้ให้ไว้ในงานสัมมนาเรื่อง ‘แนวทางการเสนอข่าวเชิงป้องกันการกระทำอัตวินิบาตกรรม’ ว่า ให้สื่อนึกถึงผู้ชมผู้ฟังที่อาจจะมึวิกฤตทางอารมณ์อยู่ และมีความเสี่ยงสูงอยู่แล้วที่จะกระทำอัตวินิบาตกรรม ถ้าเกิดไปอ่านไปฟังหรือเห็นข่าวนี้เข้า ก็มีแนวโน้มที่จะไปกระตุ้นให้เขาลงมือกระทำเร็วขึ้น” รวมทั้ง “ให้สื่อหลีกเลี่ยงการให้เหตุผลง่าย ๆ ในการอธิบายการกระทำอัตวินิบาตกรรมนั้น”¹⁴

แม้แต่นักสังคมศาสตร์ก็เห็นว่า แนวทางหนึ่งในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาอาชญากรรม คือ ลดหรือขจัดความขัดแย้งในระบบคุณค่า หรือค่านิยม และการที่สังคมต้องให้แนวทางการบรรลุเป้าหมายที่สังคมปลูกฝังไว้ให้แก่สมาชิกของสังคมอย่างพอเพียง ซึ่งอาจ

¹² อ้างถึงใน Potter, W. James, *Media Literacy*, pp. 266 – 167.

¹³ คุณากร มุ่งดี, ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล, (บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 23.

¹⁴ นิเวศน์ กันไทยราษฎร์, สื่อควรเสนอข่าวการกระทำอัตวินิบาตกรรมอย่างไร, นิตยสารดิฉัน, (กรกฎาคม, 2542), หน้า 54-55.

กระทำได้โดยการงดเว้นการแพร่ข่าวอาชญากรรม โดยเฉพาะที่รุนแรง โหดร้าย วิธีการแพร่ข่าวนี้มีทั้งผ่านสื่อสารมวลชน (หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือประเภทอื่น ภาพยนตร์) รัฐจะต้องห้ามการนำเสนอข่าวประเภทนี้¹⁵

ยังเป็นที่สงสัยว่าสื่อมวลชนจะเป็นสาเหตุส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์เหล่านี้หรือไม่ มิฉะนั้นเราจะไม่สามารถหาข้ออธิบายให้กับปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น ข่าวเด็กมัธยม/ประถมศึกษาพยายามฆ่าตัวตาย หรือคนฆ่าตัวตายตามๆ กันเป็นจำนวนมากในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมา ซึ่งคนไม่น้อยกล่าวโทษการนำเสนอของสื่อ และหากไม่มองอย่างมีอคติมากนัก แทนที่จะมุ่งให้เหตุผลว่าการกระทำเหล่านี้เป็นปัจจัยเฉพาะบุคคล สมควรอย่างยิ่งที่นักนิเทศศาสตร์จะศึกษาว่า เป็นไปได้หรือไม่ว่าปรากฏการณ์ผิดปกติดังกล่าวเกิดจากการเปิดรับทัศนคติ การมองโลก และค่านิยมที่ผิดพลาดบางประการจากสื่อ

ในปริทัศน์ทางจิตวิทยาสังคม มีแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางจิตประการหนึ่ง เรียกว่า “ภาวะไร้บรรทัดฐาน” หรือ “Anomie”¹⁶ เป็นปรากฏการณ์ที่คนบางกลุ่มในสังคมไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม โดยมีสาเหตุมาจากการที่บุคคลได้เรียนรู้ว่าในสังคมมีหลายค่านิยมที่ขัดแย้งกันเอง หรือมีหลายค่านิยมและบุคคลไม่สามารถตัดสินใจได้ว่าค่านิยมใดที่เหมาะสม และไม่อาจจะบรรลุความสัมพันธ์ที่ชัดเจนถูกต้องต่อบุคคลอื่นๆ และต่อบทบาทในสังคม ในที่สุดบุคคลจะไม่สามารถมองหาเป้าหมายในชีวิต และเกิดภาวะไร้บรรทัดฐานขึ้น และผลร้ายแรงที่สุดจากภาวะทางจิตนี้คือ “การกระทำอัตวินิบาตกรรม” ทั้งนี้แนวคิดดังกล่าวเชื่อว่าการกระทำที่เบี่ยงเบนทั้งหมดของบุคคลมิได้เกิดจากปัจจัยทางจิตวิทยาส่วนบุคคล หากแต่เกิดจาก “บริบททางสังคม” เป็นสำคัญ

ปัจจุบันมีตัวเลขเกี่ยวกับปัญหาสังคมที่น่าสนใจ คือ อัตราการกระทำอัตวินิบาตกรรม สำหรับกรณีสังคมไทยแม้ไม่นับผลจากวิกฤติเศรษฐกิจ นับวันมีแต่ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น เห็นได้จากข้อมูลการกระทำอัตวินิบาตกรรมของศูนย์ข้อมูลสนเทศ สำนักงานแผนงานและงบประมาณ กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ปี 2535 - 2538 พบว่ามีการกระทำอัตวินิบาตกรรมทั่วราชอาณาจักร ในสัดส่วนดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1

ตารางแสดงความถี่การกระทำอัตวินิบาตกรรมทั่วราชอาณาจักร ปี 2535 - 2538

¹⁵ สัญญา สัญญาวิวัฒน์, สังคมวิทยาปัญหาสังคม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 129.

ปี	จำนวน(คน)	อัตราส่วน/แสน	ตาย/วัน	จำนวนชั่วโมง/ ราย
2535	1,113	1.9	3.0	8
2536	1,259	2.2	3.4	7
2537	1,451	2.5	3.9	6
2538	1,846	3.11	5.06	4.44

เช่นเดียวกัน ข้อมูลของผู้ป่วยที่กระทำอัตวินิบาตกรรมของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ระหว่างปี 2535 - 2538 ก็แสดงให้เห็นแนวโน้มของการกระทำอัตวินิบาตกรรมที่เพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน ดังตารางประกอบ¹⁷

ตารางที่ 2

ตารางแสดงการกระทำอัตวินิบาตกรรมของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างปี 2535 - 2538

ปี	ผู้ป่วยใน(คน)	ผู้ป่วยนอก (คน) ทำร้ายตัวเองและกินยา	รวม
2535	66	288	354
2536	64	273	337
2537	57	339	396
2538	95	306	401

นอกจากนี้ยังมีตัวเลขของการกระทำอัตวินิบาตกรรมจากหน่วยงานอื่นสนับสนุน เช่น ในปี 2535 กรมตำรวจได้รับแจ้งคดีกระทำอัตวินิบาตกรรมทั่วราชอาณาจักรจำนวน 1,113 ราย เฉลี่ยแล้วมีคนกระทำอัตวินิบาตกรรมวันละ 3 คน หรือทุก 8 ชั่วโมง ในปี 2536 เพิ่มเป็น วันละ 3.4 คน หรือกระทำอัตวินิบาตกรรมทุก 7 ชั่วโมง ในปี 2537 สรุปตัวเลขได้ 1,451 ราย หรือทุกๆ 6 ชั่วโมง และท้ายสุด ปี 2538 มีจำนวน 1,846 ราย เฉลี่ยแล้วมีคนกระทำอัตวินิบาตกรรมทุกๆ 4 ชั่วโมง 44 นาที เพิ่มจากปี 2537 ถึงร้อยละ 27.22¹⁸ และจากการศึกษาเรื่องฆ่าตัวตาย พบว่าการฆ่าตัวตาย เป็นสาเหตุการตายอันดับ 10 ของประเทศไทย

¹⁶ กาญจนา แก้วเทพ, การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค, (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541), หน้า 39.

¹⁷ คุณากร มั่งดี, ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล, หน้า 11.

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12.

และยังพบว่า เป็นสาเหตุการตายของผู้ที่อยู่ในวัยแข็งแรง (สุวัทนา 2522)¹⁹ องค์การอนามัยโลก แถลงไว้ว่าในประเทศพัฒนาแล้วแถบยุโรปหรืออเมริกาเหนือ การตายจากการฆ่าตัวตายอยู่ในอันดับ 5 – 10 ของสาเหตุการตายทั้งหมด และโลกเรามีคนตายเพราะฆ่าตัวตายวันละ 2,000 คน หรือประมาณ 780,000 คนต่อปี (WHO 1991)²⁰

เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมที่ปรากฏข้างต้น เป็นข้อมูลของช่วงเวลาที่ยังไม่มีภาวะ การกีดกันทางเศรษฐกิจในช่วงปี 2540 – 2543 ซึ่งแม้จะไม่มีข้อมูลสนับสนุน แต่อาจจะอนุมานจากข่าวเกี่ยวกับการกระทำอัตวินิบาตกรรมในระยะเวลา ดังกล่าวและสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจการเงินได้ว่า อัตราดังกล่าวมีโอกาสที่จะเพิ่มขึ้นใน ลักษณะก้าวกระโดด ทั้งหมดนี้จึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าเป็นห่วงจนไม่สามารถผ่านเลยไปได้

เมื่อหันกลับมามองในส่วนที่เกี่ยวกับการตอบสนองของผู้รับสาร และการกำหนดหน้าที่ของส่วนต่างๆ ในสังคมโดยสื่อมวลชน ในทางกลับกัน แม้จะอยู่ในช่วงภาวะ เศรษฐกิจตกต่ำในระยะไม่กี่ปีที่ผ่านมา แม้ผู้บริโภคจะต้องลดการใช้จ่ายด้านต่างๆ ลง ก็มีได้ หมายความว่าผู้บริโภคจะลดการบริโภคสื่อตามลงไปด้วย สาเหตุเพราะการเปิดรับสื่อทำให้ บุคคลลดความไม่แน่นอนต่อโลกภายนอกลง เพราะ “ข่าว คือ หัวใจของการเสนอข้อเท็จจริง เพราะหนังสือพิมพ์คือสื่อมวลชนดั้งเดิม และเป็นสื่อที่ได้รับความเชื่อถือในเรื่องข่าวสารมากที่สุด”²¹ แม้ระดับการเปิดรับจะแตกต่างกันไป แต่ประโยชน์และอิทธิพลอิทธิพลของสื่อมวลชนก็ ย่อมปฏิเสธไม่ได้ในทุกสังคม

โดยเหตุที่สื่อมวลชนเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลและผลกระทบต่อมนุษย์ในสังคม โดยรวม นักสังคมศาสตร์จึงมุ่งศึกษาถึงโทษของสื่อ เพื่อระวังป้องกันพิษภัยอันอาจเกิดจาก อำนาจแห่งการนำเสนอ นั้น สิ่งที่ต้องวิเคราะห์เพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดการสนองตอบของบุคคลต่างๆ ในสังคม คือ การวางตัวและการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนเองในยุคปัจจุบัน เพราะในยุคสาร สนเทศ อำนาจทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองนับวันมีแนวโน้มที่จะกระจายตัวมากกว่า กระจุกตัว และอำนาจใหม่คือ “อำนาจอ้างอิง” (Referent Power) ที่เกิดจากการรู้ข้อมูล-ข่าวสาร และความสามารถ ความรวดเร็วจับใจในการใช้ข้อมูล-ข่าวสาร โดยเฉพาะข้อมูล-ข่าวสารจาก

¹⁹ อ่างถึงใน นีรา พรเดชวงศ์, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วยโรงพยาบาลสังกัด กรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539), หน้า 7.

²⁰ อ่างถึงใน นีรา พรเดชวงศ์, เรื่องเดียวกัน, หน้า 8.

²¹ พีระ จิตรโสภณ และ มาลี บุญศิริพันธ์, การรายงานข่าวเชิงสืบสวนแบบประยุกต์, วีระศักดิ์ สาเลยกานนท์, บรรณาธิการ, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย), 2538, หน้า 11.

เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เป็นประโยชน์²² อย่างไรก็ดี จากที่ได้กล่าวถึงอิทธิพลทางลบของสื่อไว้มาก่อน ผู้บริโภคจึงพึงตระหนักว่าข้อมูลข่าวสารที่ตนกำลังใช้ประโยชน์อยู่นั้น กำลังถูกตีความหรือชี้นำตนไปในทางที่ไม่ต้องการหรือไม่

ผู้บริโภคต้องไม่ลืมเช่นกันว่า เป็นเรื่องธรรมดาที่เจ้าของหนังสือพิมพ์ต้องให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของตนเองมากกว่าอุดมการณ์ทางการเมืองหรืออุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์²³ เมื่อกิจการด้านสื่อมวลชนต้องลงทุนสูงมาก นักสื่อสารมวลชนโดยทั่วไปย่อมไม่สามารถดำเนินการได้เอง นอกจากจะมีผู้ลงทุนหรือนักการเมืองที่หวังผลในการค้า ความมีหน้ามีตา อิทธิพล และอำนาจในสังคม โดยเฉพาะเมื่ออยู่ในระบบการปกครองของไทยที่นักปกครองส่วนใหญ่ยังยึดถือคติที่สอดคล้องกับค่านิยมทางวัฒนธรรมเผด็จการว่าอำนาจเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ชนชั้นปกครองต่างใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการรักษา แง่งชิงอำนาจ และโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าใช้ในการพัฒนาประเทศ²⁴ เมื่อผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางการสื่อสารถูกควบคุมการทำงานโดยผู้ที่มีได้มีทักษะทางวิชาชีพโดยตรง โอกาสที่เจตนาธรรมที่ดีทางการสื่อสารและเนื้อหาในสารที่ส่งออกมาจะถูกบิดเบือนไปจากสิ่งที่ควรเป็น จึงมีอยู่สูงมาก และเป็นภาระหน้าที่ของนักสื่อสารมวลชนที่ต้องศึกษาว่า เนื้อหาในข่าวสารที่ถูกส่งมาด้วยเจตนาธรรมที่ถูกบิดเบือนไปเช่นนี้ จะส่งผลกระทบต่อประชาชน

ในงานวิจัยนี้ เพื่อบรรลุถึงเป้าหมายในการทำความเข้าใจว่า “สื่อมวลชนมีผลกระทบต่อมากน้อยเพียงใดต่อการปลูกฝังโลกทัศน์” ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาผลกระทบของการเปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ต่อบัจจัยทางจิตวิทยาของผู้บริโภค ซึ่งอาจเป็นผลให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์ และภาวะไร้บรรทัดฐาน อันจะก่อให้เกิดปัญหาสังคมในอีกลักษณะหนึ่ง

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อศึกษาการปลูกฝังโลกทัศน์ และภาวะไร้บรรทัดฐานของผู้อ่านหนังสือพิมพ์
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์กับปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์กับระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

²² ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, โลกานุวัตรกับอนาคตของประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ, 2537), หน้า 22 – 23

²³ สมบูรณ์ วรพงษ์, บนเส้นทางหนังสือพิมพ์, สำนักพิมพ์เพื่อนชีวิต, 2527 อ้างถึงใน เสถียร เขยประทับ, สื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศ: เน้นเฉพาะประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 36.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับเนื้อหาสื่อวารสารสนเทศที่เปิดรับ

ปัญหานำวิจัย

1. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่
2. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่
3. การปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานมีความสัมพันธ์กับประเภทของเนื้อหาสื่อวารสารสนเทศที่เปิดรับหรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ในทางทฤษฎีนิเทศศาสตร์ ทำให้ทราบว่าการวิเคราะห์การปลูกฝังโลกทัศน์ (Cultivation Analysis) นำมาปรับใช้กับสื่อหนังสือพิมพ์ได้หรือไม่
2. ในทางทฤษฎีทั้งจิตวิทยาสังคมและนิเทศศาสตร์ทำให้ทราบว่าแนวคิดภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) นำมาใช้กับสังคมไทยได้หรือไม่
3. ทำให้ทราบว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในอีกลักษณะหนึ่งหรือไม่ และอาจสามารถทำการศึกษาต่อไปเพื่อหาหนทางป้องกันปัญหาดังกล่าวได้โดยทัน่วงที

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับเนื้อหาสื่อวารสารสนเทศที่เปิดรับ

ปัญหานำวิจัย

1. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่
2. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่
3. การปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานมีความสัมพันธ์กับประเภทของเนื้อหาสื่อวารสารสนเทศที่เปิดรับหรือไม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ในทางทฤษฎีนิเทศศาสตร์ ทำให้ทราบว่าการวิเคราะห์การปลูกฝังโลกทัศน์ (Cultivation Analysis) นำมาปรับใช้กับสื่อหนังสือพิมพ์ได้หรือไม่
2. ในทางทฤษฎีทั้งจิตวิทยาสังคมและนิเทศศาสตร์ทำให้ทราบว่าแนวคิดภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie) นำมาใช้กับสังคมไทยได้หรือไม่
3. ทำให้ทราบว่าสื่อหนังสือพิมพ์ ก่อให้เกิดปัญหาสังคมในอีกลักษณะหนึ่งหรือไม่ และสามารถทำการศึกษาต่อไปเพื่อหาหนทางป้องกันปัญหาดังกล่าวได้โดยทันที

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์การปลูกฝัง (Cultivation Analysis)

เนื่องมาจากหน้าที่หลักประการหนึ่งของสื่อมวลชน คือ การกำหนดวัฒนธรรม (Prescription of Culture) สื่อมวลชนจะทำหน้าที่ถ่ายทอดวัฒนธรรม ความคิดเห็น และทัศนคติ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรม วิถีชีวิต และวัฒนธรรมมวลชน¹ ในงานนี้ โหฟแลนด์ (Hovland, 1959) ศึกษาพบว่า สภาพทางสังคมมีส่วนทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิมได้ และ โรเจอร์สและชูเมคเกอร์ (Rogers and Shoemaker, 1971)² ยังได้กล่าวไว้ว่าสื่อมวลชนสามารถนำข่าวสารไปยังผู้รับสารจำนวนมากอย่างรวดเร็ว เป็นการเพิ่มพูนความรู้และแพร่กระจายข่าวสาร รวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติของบุคคลที่มีอยู่ได้

George Gerbner³ ซึ่งเป็นต้นแบบในงานวิจัยประเภทวิเคราะห์การปลูกฝัง ตระหนักดีตั้งแต่ต้นว่าสื่อมวลชนมีอิทธิพลมากต่อประชาชนโดยรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าถึงทุกครัวเรือนของสื่อโทรทัศน์ในศตวรรษที่ 20 แต่งานวิจัยของนักนิเทศศาสตร์ร่วมสมัยคนอื่นส่วนมาก มักจะศึกษาเกี่ยวกับผลระยะสั้นของโทรทัศน์ต่อผู้บริโภค เช่น ประเมินผลของการให้ข้อมูล ให้การศึกษา ผลทางการเมืองหรือการตลาดที่เกิดจากโทรทัศน์ หรือไม่ก็เป็นการศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มที่เปิดรับกับกลุ่มที่ไม่เปิดรับ แต่ไม่มีการวิจัยใดศึกษาเน้นการปลูกฝังโลกทัศน์ในสื่อโทรทัศน์โดยรวม

Gerbner ไม่ปฏิเสธผลของรายการบางรายการ มุมมองและความสนใจของปัจเจกบุคคล และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือพฤติกรรมในระยะสั้น แต่มีผลการวิจัยพบว่าคนทำตาม "รูปแบบชีวิต" ที่เห็นในโทรทัศน์ โดยไม่จำแนกประเภทรายการที่ดู ดังนั้นการเน้นมองเฉพาะด้านจึงทำให้พลาดมุมมองโดยรวม ลาซาเฟลด์และมาร์ติน (Lazerfeld and Martin,

---

¹ ธารทิพย์ สมบูรณ์, การแพร่กระจายค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนมัธยมปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาบทบาทการสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในโรงเรียน และการสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526), หน้า 31.

² อ่างถึงใน อรรถัย เวชภูมิ, พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 18.

³ Jennings Bryant and Dolf Zillman, Ed., Perspectives on Media Effects, (USA: Lawrence Erlbaum Associates Inc. Publisher, 1986), pp. 17 – 38.

1948)⁴ อาจจะมีข้อสังเกตว่าสื่อเพียงแค่ออกย้าทัศนคติและจะไม่เปลี่ยนแปลงทัศนคติ แต่การวิเคราะห์การปลูกฝัง จะเน้นมองที่ว่าการเปิดรับซ้ำแล้วซ้ำเล่าในสื่อเดียวกัน ซึ่งมีระบบภาพ ข้อความ และค่านิยมที่ส่งมาสู่ผู้ชมพร้อมๆ กันในแนวทางเดียวกัน จะส่งผลอย่างไรต่อผู้ชม ซึ่งงานวิจัยผลกระทบมักจะมีมุมมองข้ามไป

ในขณะที่ เนื้อหาที่ปรากฏในโทรทัศน์ส่วนใหญ่มักเกี่ยวข้องกับความรุนแรง อาชญากรรม และความขัดแย้งเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชม จนเป็นผลให้ผู้ชมรู้สึกว่าการดูทีวีไปด้วยความรุนแรงหรือความขัดแย้ง และความไม่ปลอดภัย ตัวอย่างเช่น มีงานวิจัยพบว่าร้อยละ 16 ของข่าวที่เสนอทางโทรทัศน์เป็นความรุนแรง และเนื้อหาการนำเสนอของสื่อโทรทัศน์ก็มักชี้แนะว่า ผู้ชนะในสถานการณ์ต่างๆ มักเป็นผู้ที่ใช้อำนาจเหนือผู้อื่นด้วยการใช้ความรุนแรง⁵

แนวคิดวิเคราะห์การปลูกฝังนี้เชื่อว่าสื่อโทรทัศน์นั้นเป็นสื่อที่บอกเล่าเรื่องราวในตัวเอง ไม่ต้องการการทำความเข้าใจสูงเท่ากับสื่ออื่น เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เพราะแทบทุกครัวเรือน (ในอเมริกา) มีโทรทัศน์ในบ้าน และกลายมาเป็นแหล่งของข้อมูลสำหรับการใช้ชีวิต รวมถึงเป็นแหล่งที่ทำให้เรียนรู้ว่าสังคมเป็นไปอย่างไร เป็นแหล่งเรียนรู้วัฒนธรรมโดยรวมของสังคม งานวิจัยของ Gerbner ชี้ว่าตัวโทรทัศน์เองโดยตรงไม่สามารถสั่งหรือชี้แนะให้คนทำตามได้ รวมทั้งไม่ได้ตั้งใจสร้างภาพ หรือสะท้อนความเห็น ความเชื่อเพื่อนำเสนอต่อผู้ชมโดยตรง แต่เป็นการผสมผสานความรู้สึกนึกคิดของผู้ชมให้กลมกลืนกับภาพโดยรวมที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ จนในที่สุดผู้ชมก็จะใช้โทรทัศน์เพื่อเป็นพาหนะในการติดต่อกับโลกภายนอก และยังคงมีการรับชมอย่างต่อเนื่อง โทรทัศน์จึงกลายเป็นแหล่งข้อมูลหลายๆ แห่งไปโดยปริยาย

เมื่อมีการเสพรูปแบบนำเสนอที่ซ้ำๆ จากสื่อโทรทัศน์ สารใดๆ ที่มาจากโทรทัศน์จึงมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงมุมมอง และสร้างสรรค์ค่านิยมที่ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างไรก็ดี Gerbner กล่าวว่าความเปลี่ยนแปลงในทัศนคติหรือค่านิยม ไม่ได้มาจากทิศทางเดียว แต่มาจากหลายๆ ทาง เพราะความหลากหลายของเนื้อหา แต่ความเปลี่ยนแปลงนี้จะดึงคนเข้าหาศูนย์กลางของโลกแห่งความรุนแรงที่ถูกสร้างสรรค์ขึ้นโดยโทรทัศน์ Gerbner เรียกศูนย์กลางนี้ว่า “กระแสหลัก หรือ Mainstream” คนแต่ละกลุ่มอาจจะได้รับผลจากกระแสหลักไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับสถานภาพหรือสถานการณ์ และอาจจะแสดงออกปรากฏเป็นพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้ แต่ทุกคนจะได้รับผลเหมือนกัน

⁴ Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., *Cultivation Analysis: New Directions in Media Research*, (USA: Sage Publications, 1990), P. 88 - 89.

⁵ นฤมล สิงหประเสริฐ, *ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์*, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534), หน้า 28 - 29.

ภาพที่เห็นในสื่อโทรทัศน์นั้นมีความเหมือนจริงและสร้างความคุ้นเคยให้อย่างมาก และความรุนแรงยังเป็นแกนสำคัญในการนำเสนอในโทรทัศน์โดยรวม แต่ภาพเหล่านั้นไม่ใช่ความจริง ยิ่งเมื่อพิจารณาเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ ก็จะพบเห็นภาพที่น่าเสนาหิด ๆ เหล่านี้ได้โดยทั่วไป ตัวอย่างเช่น ชนชั้นแรงงานในแต่ละประเทศจะมีอยู่ประมาณสองในสามของประชากร แต่ภาพชนชั้นแรงงานที่เห็นในโทรทัศน์มักไม่ถึงหนึ่งในสี่ของประชากร อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในรายการช่วงที่ผู้ชมชมกันมากที่สุด (Prime Time) เกิดขึ้นบ่อยกว่าโลกความจริงนับสิบเท่า รวมทั้งการนิยมเสนอภาพคนสูงอายุในสังคม ว่ามีจำนวนน้อย และแต่ละคนมักมีสุขภาพไม่ดี ซึ่งแย้งกับสภาพความเป็นจริงในโลกภายนอกอย่างมาก⁶

บันดูรา (Bandura, 1968)⁷ พบว่าผลของการดูโทรทัศน์ในเด็กก่อนวัยเรียน ทำให้ลดความยับยั้งชั่งใจ และเพิ่มพฤติกรรมก้าวร้าว และสอนให้เด็กรู้จักการทำร้ายผู้อื่น ซิลแมน, ดอล์ฟ และแวกแซลล (Zillmann, Dolf and Jack Wakshlag, 1985)⁸ ยังกล่าวถึงผลจากการรับชมรายการละครเกี่ยวกับอาชญากรรม ว่าทั้งที่คนส่วนหนึ่งพอใจหรือสนุกสนานกับการชมละคร การเปิดรับกลับทำให้ผู้ชมมีความเครียดเพิ่มขึ้น

ความรู้สึกที่ก่อขึ้นโดยการมีทัศนคติเกี่ยวกับความรุนแรงผิด ๆ นี้ ได้แก่ ความรู้สึกว่าการให้ตำรวจเข้มงวดขึ้น อยากให้ความเป็นอิสระของสังคมลดลง รู้สึกกังวลมาก มองผู้ต้องสงสัยในคดีความต่าง ๆ ว่าผิด มากกว่าจะมองว่าบริสุทธิ์ และความรู้สึกว่าตนจะตกเป็นเหยื่อในที่สุดก็อาจถึงระดับที่มีการแสดงออกที่รุนแรงด้วยตนเอง จึงเป็นหน้าที่ของนักนิเทศศาสตร์ที่จะต้องคอยระวังป้องกันมิให้สภาพนี้เกิดขึ้นในสังคม

เมื่อกล่าวถึงโลกทัศน์เกี่ยวกับความรุนแรงที่เกิดจากการปลุกฝัง เป็นการยากที่จะหาคำนิยามเกี่ยวกับโลกทัศน์ของความรุนแรงที่จำเพาะเจาะจง เนื่องจากโลกทัศน์ของความรุนแรงที่เกิดจากการปลุกฝังนั้นมีใช้การแสดงออกของความรุนแรงที่ปรากฏให้เห็น หากแต่เป็น “ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อความรุนแรงในโลกภายนอก” คำจำกัดความที่เหมาะสมจึงต้องเกี่ยวข้องกับ “ความรู้สึก” ของบุคคล และยังคงเป็นความรู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในสังคม “มีแต่ความรุนแรง” อีกด้วย

⁶ Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., Cultivation Analysis: New Directions in Media Research, (USA: Sage Publications, 1990), P. 90.

⁷ Albert Bandura, “What TV Violence can do to your child”, ใน Otto N. Larson, Violence and the Mass Media, (New York: Harper and Row, 1968), pp. 123 – 139 อ้างถึงใน Violence and Terror in the Mass Media, Nancy Signorielli and George Gerbner, compiled, (USA: Greenwood Press Inc., 1988), p. 78.

⁸ Zillmann, Dolf and Jack Wakshlag, Fear of Victimization and the Appeal of Crime Drama, (NJ: Erlbaum), 1985. อ้างถึงใน Violence and Terror in the Mass Media, Nancy Signorielli and George Gerbner, compiled, (USA: Greenwood Press Inc., 1988), pp. 185 - 186.

อนึ่งการศึกษาการปลูกฝังในโทรทัศน์ศึกษาครอบคลุมนิยามความรุนแรงทุกประเภทที่ปรากฏในสื่อโทรทัศน์ การศึกษาหนังสือพิมพ์จึงควรศึกษาที่มาของความรุนแรงทุกลักษณะด้วย แม้ความรุนแรงจะสังเกตได้ชัดจาก “ความรู้สึก” แต่ความรุนแรงที่ปรากฏในสังคมจะถูกควบคุมได้ก็โดยผ่านระบบกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะบังเกิดได้ก็โดยบุคคลมีความศรัทธาในกฎหมายและระบบการเมืองการปกครองเป็นสำคัญ อีกทั้งมีงานวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์เป็นแหล่งที่คนใช้เพื่อพึ่งพาในความรู้ด้านของการเมืองเป็นหลัก และยังเชื่อข้อมูลทางการเมืองจากสื่อหนังสือพิมพ์มากกว่าโทรทัศน์อีกด้วย (Culbertson, Evarts, Richard, Sandell and Stempel, 1992)⁹ ด้วยเหตุนี้ การจำแนกที่ความศรัทธาในการเมืองของผู้ใช้หนังสือพิมพ์จึงเป็นเสมือนการวัด “การพึ่งพามุมมองโลกจากสื่อหนังสือพิมพ์” ของบุคคลได้พร้อม ๆ กัน ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสน นิยามของทัศนะเกี่ยวกับความรุนแรงที่จะใช้ในงานวิจัยนี้ จึงยึดตาม 1.) มุมมองต่อสังคม ความรู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในสังคมมีแต่ความรุนแรง และ 2.) ความรู้สึกไร้ศรัทธาในระบบการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อหันมามองสื่อสารมวลชนในประเทศไทย จากที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามา พบว่าในประเทศไทยยังไม่มี ความพยายามเชื่อมโยงแนวคิดเกี่ยวกับวิเคราะห์การปลูกฝังโลกทัศน์ของความรุนแรงกับสื่ออื่น ๆ มาก่อน จึงสมควรที่จะมีการนำมาประยุกต์ใช้กับสื่ออื่น ซึ่งในที่นี้คือหนังสือพิมพ์ เพื่อความกว้างขวางในขอบเขตการวิเคราะห์ และเพื่อศึกษาว่าการวิเคราะห์การปลูกฝังจะเป็นประโยชน์มากน้อยหรือไม่เพียงใด

ภาวะไร้บรรทัดฐาน (Anomie)

“ภาวะไร้บรรทัดฐาน” หรือ “Anomie” เป็นหนึ่งในการวิเคราะห์จิตวิทยาแบบ “จิตวิทยาพัฒนาการ” และ “จิตวิทยาสังคม” ซึ่งจิตวิทยาทั้งสองสาขานี้มีความเกี่ยวข้องกันโดยที่จิตวิทยาพัฒนาการศึกษาระดับโตของมนุษย์ตลอดชีวิต และศึกษาตัวประกอบที่ดัดแปลงพฤติกรรมมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยชรา ส่วนนักจิตวิทยาสังคมสนใจศึกษาวิธีการต่างๆ ที่การปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรม และศึกษาพฤติกรรมของกลุ่มในสังคม¹⁰ คำว่า “Anomie” มีรากศัพท์มาจากภาษากรีกคือคำว่า A (ไม่มี) + Nomos (กฎหมาย) ผู้เป็นต้นแบบแนวคิดนี้คือ Emile Durkheim เขาได้กล่าวไว้ในหนังสือ “The Division of Labour in Society” ของเขาในครั้งแรกในปี 1893 ว่า การที่สังคมซับซ้อนขึ้น รวมทั้งการแบ่งลำดับชั้นแรงงานในสังคมทุนนิยม ทำให้บุคคลถูกกำหนดบทบาทและค่านิยมให้ “มีลักษณะเฉพาะทาง” มากขึ้น คนจะรู้สึกแปลกแยกจากสังคมที่ละน้อย และเมื่อความคับข้องใจเกิดขึ้นสูงสุด บุคคลมี

⁹ อ้างถึงใน Leo W. Jeffres, *Mass Media Effects*, (UAS: Waveland Press Inc., 1997), P. 208.

¹⁰ โยธิน คันสนยุท และคณะ, *จิตวิทยา*, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2533, หน้า 14 – 15.

แนวโน้มจะฆ่าตัวตาย¹¹ Durkheim เรียกสภาวะนี้ว่า "Anomie" โดยในยุคแรกๆ เป็นเพียงการอธิบายว่าเหตุใดสังคมทุนนิยมจึงไม่เป็นปึกแผ่น

ต่อมาเขาทบทวนแนวคิด "Anomie" ใหม่ในปี 1897 ในงาน "Suicide" ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี โดยอธิบายว่าในยุคเศรษฐกิจตกต่ำ และในบางกรณีที่บุคคลร่ำรวยขึ้นอย่างผิดปกติจะมีอัตราการฆ่าตัวตายสูง เพราะบุคคลเหล่านั้น "พ้นจากความสามารถในการปรับตัวเข้ากับการใช้ชีวิตอย่างปกติในทันทีทันใด" (Suddenly thrown out of adjustment with their typical ways of life)¹² เกิดเป็นความรู้สึกสับสนและแปลกแยกจากโลก ในที่สุดความกดดันจะนำไปสู่การฆ่าตัวตาย และให้คำอธิบายเพิ่มว่า เป็นเพราะคนที่เผชิญภาวะดังกล่าว หากจุดมุ่งหมายในชีวิตไม่พบ เนื่องจากถูกทำลายมาตรฐาน และบรรทัดฐานที่เคยยึดถือมาตลอดชีวิต

แนวคิดนี้ไม่แตกต่างจาก คาห์ล (Kahl, 1968)¹³ ซึ่งกล่าวเน้นความสำคัญของค่านิยมว่า โดยทั่วไปค่านิยมจะทำหน้าที่ยึดเหนี่ยวสังคมเข้าไว้ด้วยกัน สมาชิกในสังคมถูกสั่งสอนให้มองโลกไปในแนวทางเดียวกันและทำให้คาดเดาได้ว่าบุคคลจะปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร ในสังคมที่ไม่มีระบบค่านิยมที่เข้มแข็ง จะไม่สามารถหาข้อตกลงหรือผลการตัดสินใจของคนในสังคมได้ และไม่สามารถทำให้สถาบันดำรงอยู่ได้ และบุคคลที่ไม่มีความเชื่อถือในค่านิยมของสังคมตน จะมีจิตใจที่สับสนและวิตกกังวล และมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากมาตรฐานของสังคม

Durkheim ย้ำโดยตลอดงานของเขาว่า "การฆ่าตัวตายไม่ใช่ปรากฏการณ์ส่วนบุคคล แต่ขึ้นอยู่กับระดับการควบคุมและกฎเกณฑ์ของสังคม ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของกลุ่ม และความเข้มแข็งของพันธะระหว่างบุคคล"¹⁴ ร่วมกันหลายๆ ปัจจัย ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของความสัมพันธ์ในสังคม

¹¹ กาญจนา แก้วเทพ, การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค, กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541, หน้า 39.

¹² อ้างถึงใน Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social Interaction: Contexts of deviant behavior, The Free press of Glencoe, London, 1964, p. 214.

¹³ อ้างถึงใน อรทัย เวชภูมิ, พฤติกรรมกรเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร, หน้า 26.

¹⁴ อ้างถึงใน Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social Interaction: Contexts of deviant behavior, หน้า 215.

ภาวะไร้บรรทัดฐานในบริบทของสื่อสารมวลชน

ต่อมา Robert E. Merton ได้นำแนวคิดภาวะไร้บรรทัดฐานนี้มาขยายความในงานของเขาเรื่อง "Social Structure and Anomie"¹⁵ ในปี 1937 ว่า การเกิดภาวะไร้บรรทัดฐานยังมีที่อยู่อื่นๆ อีก ได้แก่

1. การที่สังคมมีบรรทัดฐานขัดแย้งกันเอง
2. สังคมมีหลายค่านิยมและคนไม่สามารถพิจารณาว่าค่านิยมใดเหมาะสม
3. บรรทัดฐานในสังคมนั้นไม่ได้ระบุนความสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้บุคคลไม่สามารถทำนายผลการโต้ตอบที่แน่นอนกับบุคคลอื่นในสังคมได้

เขายังอธิบายเพิ่มเติมจากงานของ Durkheim ว่า นอกจากการฆ่าตัวตายแล้ว ภาวะไร้บรรทัดฐานยังก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนประเภทอื่นๆ ที่เป็นปัญหาสังคมอีกมากมาย เช่น การติดเหล้า ติดยาเสพติด การเบี่ยงเบนทางจิต การกระทำอาชญากรรม ซึ่งสืบเนื่องมากจากการที่สังคมได้ตั้งเป้าหมายในชีวิตให้บุคคลซึ่งเรียกกันว่า "ความสำเร็จ" แต่ไม่จัดหาวิถีทางที่ไปสู่เป้าหมายนั้นให้ หรือในบางกรณีเป็นตัวสกัดกั้นเป้าหมายนั้นเสียเอง

Merton ยังมีคำอธิบายภาวะไร้บรรทัดฐานในบริบทของสื่อสารมวลชนว่า การทำหน้าที่ของสื่อเป็นได้ทั้ง Function และ Dysfunction ของสังคมไปพร้อมๆ กัน¹⁶ เพราะสื่อเป็นหน่วยหนึ่งในสังคมที่ทำหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอดค่านิยม และนำเสนอ "สิ่งที่พึงกระทำ" ต่างๆ ให้สมาชิกในสังคม ขณะเดียวกัน ในบางเวลาก็ยกระดับความคาดหวังจนเกินกำลังความสามารถที่บุคคลจะบรรลุความสำเร็จตามค่านิยมที่สร้างให้มันได้ หรือบางกรณีก็สร้างค่านิยมที่หลากหลายจนบุคคลไม่อาจยึดติดกับพันธะใดๆ ทางสังคม และเกิดความไม่มั่นคงทางจิต จนนำไปสู่ภาวะไร้บรรทัดฐานในที่สุด

งานวิจัยของ Merton ด้านนิเทศศาสตร์ ได้ใช้เพื่ออธิบายบทบาทของสื่อมวลชนที่เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของโลกที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเมื่อถูกนำเข้ามาในโลกที่ 3 ได้ก่อให้เกิดผลอันไม่พึงปรารถนาของสื่อมวลชน เช่น การนำเสนอภาพของ "วิถีชีวิตที่ดี" แบบตะวันตก ซึ่งแท้ที่จริงแล้ววิถีชีวิตที่ดีนั้นประกอบด้วย "วัตรธรรม" และ "ค่านิยม" แต่การรับความสะตอกสบายด้านวัตถุที่รับง่ายและเร็วกว่า มีงานวิจัยพบว่า หากไม่มีภาพดูเ็นที่แสดงอยู่ในภาพยนตร์ฮอลลีวูด

¹⁵ อ้างถึงใน Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social Interaction: Contexts of deviant behavior, หน้า 223.

¹⁶ กาญจนา แก้วเทพ, สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ, 2541, หน้า 207.

ลิวูด อาจต้องใช้เวลากว่า 20 ปีที่จะทำให้คนอินโดนีเซียรู้จัก เข้าใจ และยอมรับการใช้งานของ วัตถุประสงค์กล่าว¹⁷

ดังนั้น บทบาทที่สำคัญประการหนึ่งของสื่อมวลชนในโลกที่ 3 คือ การยกระดับ ความคาดหวังของประชาชนให้อยากมี “วิถีชีวิตที่ดีกว่าที่มีอยู่ปัจจุบัน” แต่ขณะเดียวกัน ก็ต้อง ระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการนำเสนอของสื่อมวลชนที่อาจทำให้เกิดช่องว่างของความไม่สมดุล กันระหว่างสิ่งที่สื่อนำเสนอ กับสิ่งที่สังคมสนองตอบให้ได้ เพราะในขณะที่ภาพการนำเสนอของ สื่อ นอกจากอาจทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนด้อยกว่าชนชั้นอื่นในสังคม หรือต่างสังคม โดยเปรียบเทียบ หรือทำให้เกิดความคับข้องใจจากการที่สื่อจัดหาเป้าหมายให้ แต่ไม่จัดหาวิถีทางเพื่อ บรรลุเป้าหมายนั้นได้ นี่คือสิ่งที่ Merton ได้อธิบายว่าเหตุใดสื่อมวลชนจึงสามารถทำหน้าที่ทั้ง Function และ Dysfunction ไปพร้อมๆ กันได้

Michael Morgan¹⁸ ได้กล่าวเตือนไว้ในงานวิจัยว่า งานวิจัยต่างๆ ที่กล่าว สนับสนุนการใช้สื่อโดยอ้างทฤษฎี Uses and gratification พึ่งระวังว่าจะมีการสับสนในคำตอบ ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทำให้ดูเหมือนว่าการเปิดรับสื่อมวลชนมีแต่ผลดีเสมอไป เนื่องจากงานวิจัย ที่อ้างทฤษฎี Uses and gratification มักเป็นการให้เหตุผลว่า “ทำไม” คนจึงใช้สื่อ และตั้งคำถาม กลุ่มตัวอย่างในลักษณะเดียวกัน ผลคือได้รับคำตอบว่า “ให้ความรู้” “ผ่อนคลาย” “เป็น เพื่อน” หรือ “หลีกเลี่ยงโลกความจริง” แต่ในความเป็นจริงสิ่งที่ตอบมานั้นเป็นสมมติฐานที่กลุ่มตัว อย่างมีอยู่ก่อนหน้าแล้วว่าตนใช้สื่อเพื่อเป้าหมายอะไร แท้ที่จริงสิ่งที่ผู้วิจัยควรถามคือ “คนรู้สึก อย่างไรขณะรับชม หรือหลังจากบริโภคสื่อ” งานวิจัยดังกล่าวของ Michael Morgan ได้ทำการ วิจัยใหม่โดยแยกคำถามส่วนการเปิดรับสื่อ (ในที่นี้คือโทรทัศน์) และการมองคุณภาพชีวิตแยก จากกัน ผลกลายเป็นตรงกันข้ามกับแนวคิด Uses and gratification นั่นคือ คนที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์มาก กลับมองว่าชีวิตตนเองแย่กว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อน้อย (ไม่ใช่มีความสุข หรือมีความรู้ หรือผ่อนคลายตามที่มีการกล่าวอ้างเป็นสาเหตุในการเปิดรับสื่อ) เพราะเกิดความรู้สึกว่าชีวิตตนเองไม่ตื่นเต้นหรือเด่นดังเหมือนที่ปรากฏในสื่อ

นอกจากนี้ สื่อปัจจุบันยังมีคุณสมบัติที่ทำให้บุคคลเปิดรับและเกิดความเบี่ยงเบนได้ง่ายขึ้นมาก กล่าวคือ แหล่งข้อมูลมีหลายแหล่ง ทั้งในด้านสื่อ เนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอ รวมทั้งกระบวนการทางด้านเทคนิคขั้นสูงถูกนำมาประยุกต์ใช้กับสื่อด้านการผลิต มีการจัดแต่งข้อมูลในลักษณะของสื่อข้อมูลกระตุ้น (Manipulate Data) เช่น การทำโพล การสำรวจความเห็นด้านประชามติ ซึ่งมีความซับซ้อนทางเทคนิคและวิธีการ เมื่อนำเผยแพร่ทางสื่ออาจทำ

¹⁷ กาญจนาน แก้วเทพ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 208.

¹⁸ Michael Morgan, “Heavy Television viewing and perceived quality of life”, *Journalism Quarterly*, (Autumn 1984), 499 - 504.

ให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ นอกจากนี้ข้อมูลข่าวสารบางชนิดที่เป็นข่าวสารสาธารณะ (Public Goods) บางข่าวเป็นข้อมูลดิบที่ยังมิได้มีการกลั่นกรอง เมื่อมีการนำเสนอไปยังผู้รับสารโดยมิได้คำนึงถึงผลกระทบ เมื่อเด็กและเยาวชนแสดงการรับรู้ (Cognitive) ข่าวสารเหล่านี้ก็สามารถก่อให้เกิดพฤติกรรมและกระบวนการคิดที่ผิดเพี้ยนไปได้¹⁹

อาจมีข้อโต้แย้งว่าเหตุใดจึงสรุปว่าสังคมหรือสื่อมวลชนเป็นตัวสร้างปัญหาทั้งหมดให้กับบุคคล หรือตั้งข้อสงสัยว่าเป็นไปได้เพียงใดที่สื่อหรือสังคมจะสั่งให้บุคคลกระทำการใดๆ ด้วยความเชื่อถืออย่างสูง โดยไม่มองปัจจัยภายในบุคคลว่ามีความสำคัญ ทั้งนี้แนวคิดหลักที่ใช้ในที่นี้ คือ แนวคิดของ Joseph T. Klapper ในงาน The Effects of Mass Media²⁰ ของเขา ซึ่งกล่าวว่ามนุษย์นั้นมีอิสระในการคิด แต่สื่อคือฟางเส้นสุดท้ายที่จะส่งผลในการกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจ หรือการกระทำที่รุนแรงเด็ดขาด

กล่าวโดยสรุป ลักษณะเด่นของภาวะไร้บรรทัดฐานที่สื่ออาจจะเป็นผู้สร้างให้แก่ปัจเจกบุคคล คือ การสร้างค่านิยมที่หลากหลายจนบุคคลไม่สามารถยึดติดกับพันธะใดๆ ทางสังคม²¹ หรือการเปลี่ยนแปลงเส้นคั้นพฤติกรรมที่จัดว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างกะทันหัน ทำให้บุคคลไม่สามารถทำนายผลการโต้ตอบที่แน่นอนกับบุคคลอื่นในสังคมได้ รู้สึกว่าสังคมไม่น่าอยู่ และเกิดเป็นความไม่มั่นคงทางจิตหรือความเบี่ยงเบนในพฤติกรรม นำไปสู่ภาวะไร้บรรทัดฐาน จากข้อสรุปดังกล่าว เพื่อมิให้เป็นการสับสน ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยจึงจะให้ค่านิยม อิทธิพลของทัศนคติและสภาพจิตของผู้รับสารในส่วนของภาวะไร้บรรทัดฐานในสองลักษณะ เพื่อง่ายต่อการใช้มาตรวัด โดยแยกวัดจากทัศนคติสองด้านคือ “ความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย” โดยกำหนดว่าเป็นมุมมองต่อตนเองของผู้ใช้สื่อ และ “ความรู้สึกว่าโลกไม่น่าอยู่” เป็นมุมมองต่อสังคม เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความมากน้อยในการเปิดรับสื่อและหาข้อสรุปตามสมมติฐาน

พฤติกรรมการใช้สื่อ

จากที่กล่าวมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าสื่อมวลชนเป็นส่วนสำคัญในการสั่งสมและปลูกฝังแนวความคิดของสังคมรุ่นใหม่ไม่น้อยไปกว่าการอบรมสั่งสอนของสถาบันครอบครัวใน

¹⁹ วรเชษฐ หอมจันทร์, การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540, หน้า 50 – 51.

²⁰ อ่างถึงในอรทัย เวชภูมิ, พฤติกรรมในการเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร, หน้า 18.

²¹ อ่างถึงใน Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social Interaction: Contexts of deviant behavior, หน้า 223.

ขั้นปฐมภูมิและของสังคมรอบตัวในขั้นทุติยภูมิ เพราะ “สื่อมวลชน” ก็คือ “สังคม” ของคนยุคใหม่ ไม่น้อยไปกว่าผู้ร่วมงานหรือคนรอบข้าง สื่อมวลชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์อื่นๆ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลมากสำหรับผู้อ่าน ผู้ชม ผู้ฟัง จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการนำเสนอข่าวหรือเผยแพร่ภาพ ควรกระทำอย่างสร้างสรรค์และคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นด้วย²² เพราะแม้สื่อมวลชนจะมีผลสะท้อนต่อสังคมและการเรียนรู้ทางสังคม โดยทำให้สมาชิกได้เรียนรู้บรรทัดฐานทางสังคม ค่านิยม สถานภาพและบทบาทในขอบเขตที่ขยายกว้างออกไป กล่าวได้สั้นๆ ว่า “กระบวนการขัดเกลาทางสังคมก็คือกระบวนการสื่อสาร”²³ แต่ในทางตรงข้าม สื่อสารมวลชนมีแนวโน้มจะทำให้กลุ่มย่อยทางสังคมกลุ่มอื่นๆ ขาดความสัมพันธ์ ถ้าลักษณะความรู้หรือแนวความคิดเป็นเรื่องที่ผิวเผิน ไม่มีการอธิบายอย่างลึกซึ้ง อาจจะทำให้สมาชิกของสังคมเข้าใจผิดพลาดจากความ เป็นจริงได้ และผลต่อด้านจิตวิทยาส่วนบุคคลเช่น อาจจะทำให้เกิดผลทางจิต เช่น ต่างคนต่างอยู่ ไม่สนใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน พาตัวเองตัดขาดสังคม และพยายามหนีโลกแห่งความจริงไปสู่โลกแห่งความฝัน²⁴

งานวิจัยชิ้นนี้จึงต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้สื่อกับความไม่ปกติ ดังกล่าวที่เกิดขึ้นแก่ผู้รับสาร โดยมุ่งศึกษาผลของสื่อหนังสือพิมพ์เป็นหลัก และจากการค้นคว้า ได้พบหลักฐานที่น่าสนใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ดังต่อไปนี้

ในการสำรวจความเชื่อถือของประชากรชาวกรุงเทพมหานครที่มีต่อข่าวสารที่ได้รับจากโทรทัศน์ ความเชื่อถือต่อโทรทัศน์มีมากกว่าสื่ออื่นๆ กล่าวคือ ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.8 ให้ความเชื่อถือข่าวสารจากสื่อนี้ทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมด ส่วนในการรับสื่อวิทยุ ประชากรร้อยละ 59.0 รับฟังสื่อวิทยุทุกวันหรือเกือบทุกวัน และเกี่ยวกับพฤติกรรมกรับสื่อหนังสือพิมพ์ พบว่า ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 62.9) อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวัน²⁵

จากการสำรวจพบว่า ความนิยมในการอ่านหนังสือพิมพ์ของคนในกรุงเทพฯ นั้นมีมากถึงร้อยละ 55.3 เมื่อเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุหรือโทรทัศน์ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าแปลกพอสมควร เพราะวิทยุโทรทัศน์นั้นน่าจะโฆษณาชวนเชื่อได้ดีกว่าหนังสือพิมพ์ เพราะผู้รับข่าวสารสามารถรับได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง แต่ที่เป็นเช่นนี้คงเนื่องจาก

²² นงลักษณ์, วิเคราะห์ปัญหาสำคัญในสังคมไทย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541), หน้า 72

²³ ธาภิษฐ์ สมบูรณ์, การแพร่กระจายค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนมัธยมปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาบทบาทการสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในโรงเรียน และการสื่อสารมวลชน, หน้า 61 – 62.

²⁴ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536), หน้า 79 – 80.

²⁵ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร, หน้า 282 - 283.

หนังสือพิมพ์สามารถยืนยันความถูกต้องของข่าวสารนั้นได้ด้วยตัวหนังสือ ซึ่งยังคงอยู่ตลอดไป ไม่หายไปในเวลาอันรวดเร็วเหมือนสื่ออื่นๆ นั่นเอง²⁶

เมื่อพิจารณาประกอบกับคุณสมบัติของหนังสือพิมพ์ที่ “เป็นสื่อมวลชนที่มีราคา ถูกที่สุด” และ “เป็นสื่อมวลชนที่แตกต่างไปจากสิ่งพิมพ์ประเภทอื่นๆ ข่าวสารต่างๆ เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ ชักจูงให้อยากอ่าน อ่านแล้วเกิดความรู้และความเข้าใจในเหตุการณ์ต่างๆ ให้ข้อมูลในการตัดสินใจ บางกรณีทำให้มองเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยทัศนคติอันกว้าง และพัฒนาความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างดี”²⁷ และจากการวิจัยของปรมะ สตะเวทิน²⁸ พบว่าโดยทั่วไปคนที่มีการศึกษาสูง จะใช้สื่อมวลชนมากกว่าคนที่มีการศึกษาต่ำ และคนที่มีการศึกษาสูงมักจะใช้สื่อประเภทสิ่งพิมพ์มากกว่าสื่ออื่น และในประเทศสหรัฐอเมริกา มีผลการวิจัยพบว่า ผู้คนส่วนมากเชื่อว่าวิชาชีพหนังสือพิมพ์อยู่ในฐานะที่ควรเคารพในสังคม นักหนังสือพิมพ์มีจริยธรรมและมีความรู้ และข่าวแทบทั้งหมดที่น่าเสนอมีความถูกต้อง และมีแนวโน้มที่จะเชื่อสิ่งที่หนังสือพิมพ์นำเสนอมากกว่าค่าแถลงอย่างเป็นทางการของรัฐบาล²⁹ ดังนั้น ในส่วนของหนังสือพิมพ์ จากที่มีการวิจัยจำนวนมากพบว่า สื่อหนังสือพิมพ์ได้รับการยอมรับจากสังคม และมีผลการวิจัยระบุว่าเป็นสื่อที่บุคคลยินดีเปิดรับมากเป็นอย่างยิ่ง จึงควรมีการวิจัยใหม่เพื่อศึกษาว่าสื่อหนังสือพิมพ์จะสร้างแต่เฉพาะสิ่งที่ดีแก่บุคคลตามทฤษฎีจริงหรือไม่

จากทฤษฎีและแนวคิดต่างๆ ข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าสื่อมวลชนอาจจะกำลังทำผิดพลาดจากเจตนาารมณ์ในการถ่ายทอดความรู้และค่านิยมที่ถูกต้องแก่สังคมโดยไม่รู้ตัว และจะต้องรอกการศึกษาอย่างเป็นระบบเพื่อค้นหาผลกระทบดังกล่าว อันเป็นหน้าที่ของนักวิเคราะห์วิจัยด้านสื่อสารมวลชนที่จะศึกษาค้นคว้าว่า การทำหน้าที่ของสื่อมวลชนปัจจุบัน กำลังเป็นไปในทิศทางใด และการทำหน้าที่ดังกล่าวส่งผลเสียต่อประชาชนหรือไม่อย่างไร ดังนั้นการวิจัยนี้ จึงมุ่งศึกษาว่าการนำเสนอของสื่อหนังสือพิมพ์ ส่งผลอย่างไรต่อภาวะทางจิตของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยหรือไม่ โดยจะได้ศึกษาเปรียบเทียบการเปิดรับหนังสือพิมพ์ และสภาวะทางจิตของบุคคลที่อ่านหนังสือพิมพ์ว่ามีการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะใ้บรรทัดฐานมากน้อยเพียงใด

²⁶ สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, เรื่องเดียวกัน, หน้า 107.

²⁷ บำรุงสุข สีหอำไพ (2520) อ้างถึงใน สุภาพงศ์ ระววยทรง, การศึกษาพฤติกรรมและการเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร, บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535, หน้า 18.

²⁸ อ้างถึงใน อรทัย เวชภูมิ, พฤติกรรมและการเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร, บัณฑิตวิทยาลัย, หน้า 16.

²⁹ Ralph S. Izard, "Public confidence in the news media", Journalism Quarterly, 61 (Spring 1985), 247 - 255.

หนึ่ง แนวทฤษฎีสังคมศาสตร์รวมถึงนิเทศศาสตร์ มักถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นแนวทฤษฎีที่ไม่เพียงพอสำหรับใช้อธิบาย หรือนำมาศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารของมนุษย์ได้ แม้แนวทฤษฎีกลุ่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาพฤติกรรมของผู้รับสาร ทั้งยังสะดวกในการเก็บข้อมูล เนื่องจากมักจะได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้สูง เป็นตัวแปรที่มีความคลุมเครือน้อย แต่อย่างไรก็ดี ลักษณะทางประชากรศาสตร์เพียงอย่างเดียว นั้น ไม่อาจสามารถอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ได้ พฤติกรรมการสื่อสาร ก็เป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ จึงควรมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของมนุษย์ด้วย งานวิจัยด้านการสื่อสาร จึงควรหันไปหาแนวทฤษฎีอื่น ๆ มาช่วยในการศึกษาวิจัยพฤติกรรมสื่อสารของมนุษย์

ด้วยเหตุนี้งานวิจัยชิ้นนี้จึงได้มุ่งวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านนิเทศศาสตร์เป็นหลัก ควบคู่ไปกับการนำทฤษฎีทางจิตวิทยาอธิบายประกอบเพื่อความสมเหตุสมผลและมีที่มาที่ไป เหตุที่ในงานวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาด้านอิทธิพลของสื่อมวลชนต่อภาวะ Anomie เพราะตามปกติการอธิบายของนิเทศศาสตร์เกี่ยวกับการเปิดรับสารของผู้รับสารว่ามักเป็นแรงบังคับจากภายนอก แต่ต้องประกอบด้านอื่น ๆ ที่ไม่ค่อยนำมาใช้ในทฤษฎีหรือแม้แต่ในการอภิปรายผลการวิจัย และมักถูกมองข้ามไป ได้แก่ ลักษณะทางจิตวิทยา เช่นทัศนคติ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ ตลอดจนรสนิยม (taste) ของผู้บริโภค ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่งต่อการเลือกเปิดรับสื่อมวลชน ทั้งในแง่ของประเภทสื่อมวลชนและเนื้อหาที่เสนอในสื่อ เช่น คนที่มีรสนิยมต่างกัน อาจเลือกรับสื่อต่างประเภท เนื่องจากสื่อบางประเภทจะเสนอเนื้อหาที่หนัก หรือเบา หรือให้ความรู้สึกที่แตกต่างกันไป

และด้วยเหตุที่งานวิจัยส่วนใหญ่มุ่งเน้นศึกษาคุณสมบัติของข่าวที่นำเสนอและวิเคราะห์เนื้อหาสื่อหนังสือพิมพ์ เช่น ประเภทข่าวที่ใช้ในหน้าหนึ่ง บทบาทของหนังสือพิมพ์ในด้านต่าง ๆ ต่อสังคม กลยุทธ์การนำเสนอ หรือการคัดเลือกเนื้อหา เป็นต้น แต่ยังไม่มีการศึกษาอย่างจริงจังว่าเนื้อหาข่าวส่วนใดที่เกี่ยวข้องอย่างมีนัยสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ในขณะเดียวกัน เนื่องจากมีเนื้อหาบางส่วนในหนังสือพิมพ์ที่อาจเป็นตัวกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ทำให้เกิดความสนใจอย่างมากแก่ผู้บริโภค และมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ตัวอย่างเช่น ข่าวสงคราม, งบดุลการเงินของรัฐบาล การขึ้นลงของภาษี, ความซื่อสัตย์ของผู้บริหารประเทศ, ความขัดกันของข้อกฎหมายกับการปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือความเป็นอยู่ของราษฎร เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้วิจัยไม่อาจทราบได้ว่าเนื้อหาส่วนใดที่ผู้อ่านให้ความสำคัญจนอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหรือความรู้สึกสับสนในค่านิยมส่วนตน เนื้อหาบางส่วนเมื่อเปิดรับอาจจะก่อความรู้สึกไร้บรรทัดฐานที่รุนแรงหรืออาจจะไม่ก่อความรู้สึกใดๆ เลยแก่ผู้บริโภคก็ได้

ดังนั้น ปัจจัยที่ควรนำมาพิจารณาด้วยในงานวิจัยนี้อีกส่วนหนึ่งคือ “ประเภทของเนื้อหา” ที่ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เปิดรับ ทั้งนี้เนื่องจากมิใช่เนื้อหาของสื่อทุกส่วนไปที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในค่านิยมหรือทัศนคติ ปัจจัยที่อาจนำมาพิจารณาประเภทเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนทัศนคติได้คือ เนื้อหาส่วนใดที่ชี้แจงถึงความจริงของโลก (Real World Indicator) มากที่สุด เพราะนั่นย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้แก่ผู้บริโภคถึงความเป็นไปของโลกที่ทำให้บุคคลเห็นว่าจำเป็นต้องปรับตัวตาม

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่างานวิจัยส่วนมากเกี่ยวกับการศึกษาผลของการอ่านหนังสือพิมพ์จะเป็นไปเพื่อการศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ส่งผลกระทบอย่างไรบ้างต่อผู้อ่าน เช่น ประเมินผลของการให้ข้อมูล ให้การศึกษา ผลทางการเมือง หรือการตลาดที่เกิดจากหนังสือพิมพ์ แต่ยังไม่มีการวิจัยใดทำขึ้นเพื่อศึกษาผลระยะยาวของการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในลักษณะเดียวกับการวิเคราะห์การปลูกฝังโลกทัศน์ในสื่อโทรทัศน์ งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาการปลูกฝังโลกทัศน์ในสื่อหนังสือพิมพ์ว่าเกิดขึ้นเช่นเดียวกับในสื่อโทรทัศน์หรือไม่ และเพื่อหลีกเลี่ยงความสับสนในการตีความ ผู้วิจัยจะจำแนกการปลูกฝังโลกทัศน์เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ มุมมองต่อสังคมในความรู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในสังคมมีแต่ความรุนแรง และความรู้สึกไร้ศรัทธาต่อระบบการเมือง และในส่วนของภาวะไร้บรรทัดฐานผู้วิจัยจะใช้การวัดทัศนะ 2 ด้านรวมกัน คือ 1.) มุมมองที่เห็นว่าตนเองอ่อนแอ ไม่มั่นคง และไม่สามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ ในงานวิจัยนี้เรียกรวมว่า “ความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย” และ 2.) มีทัศนะด้านลบต่อบุคคลอื่นและโลกภายนอก

ทั้งสองส่วนนี้จึงเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาควบคู่กันต่อไปในที่นี้เพื่อศึกษาผลของสื่อหนังสือพิมพ์ อันนำมาซึ่งปัญหานำวิจัยและข้อสมมติฐาน คือ

สมมติฐาน 1: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

สมมติฐาน 2: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์

สมมติฐาน 3: ประเภทของเนื้อหาที่เปิดรับที่แตกต่าง ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์ในระดับที่แตกต่างกัน

นิยามตัวแปรสำหรับวิทยานิพนธ์

ปริมาณการอ่าน	<p>หมายถึง ปริมาณความมากน้อยที่กลุ่มตัวอย่างใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกโดยส่วนประกอบ 2 ส่วน</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นับจำนวนครั้งที่อ่านในแต่ละสัปดาห์หรือแต่ละเดือน 2. นับจำนวนเวลาที่ใช้อ่านในแต่ละครั้ง
ระยะเวลาที่ติดตามอ่าน	<p>หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่กลุ่มตัวอย่างติดตามอ่านหนังสือพิมพ์เป็นครั้งแรกจนถึงปัจจุบัน</p>
ทัศนคติต่อความรุนแรง	<p>หมายถึง ความรับรู้ของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความรุนแรงและความเลวร้ายที่ผู้อื่นแสดงออกในโลกภายนอก โดยวัดจากคะแนนที่ได้จากความคิดเห็น 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มุมมองต่อสังคม ความรู้สึกว่าสิ่งแวดล้อมในสังคมมีแต่ความรุนแรง 2. ความรู้สึกไว้ศรัทธาต่อระบบการเมือง
ความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย	<p>หมายถึง สภาพที่บุคคลเกิดความสับสนในค่านิยมที่ตนเองพึงยึดถือ ไม่ทราบว่าเชื่อถือค่านิยมใด นำไปสู่ความรู้สึกสับสนและกดดัน ทั้งนี้ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวหรือมีการแสดงออกอย่างไรหรือไม่ก็ตาม โดยในที่นี้วัดได้จาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มุมมองที่เห็นว่าตนเองอ่อนแอ ไม่มีมั่นคง และไม่สามารถควบคุมสิ่งแวดล้อมได้ 2. มีทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นและโลกภายนอก <p>ในที่นี้จะจำแนกภาวะไร้บรรทัดฐานโดยใช้คำถามที่ดัดแปลงจากงานวิจัยภาวะไร้บรรทัดฐานของ Srole (1956)³⁰ และผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญด้านนิเทศศาสตร์ (ดังรายละเอียดแสดงไว้ในบทที่ 3)</p>

³⁰ อ้างถึงใน Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., *Cultivation Analysis: New Directions in Media Research*, (USA: Sage Publications, 1990), P. 90.

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การคัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งวัดทัศนคติและค่านิยมของบุคคลในกรุงเทพมหานคร โดยขนาดของประชากรทั้งหมดคือ 5,734,381 คน (ข้อมูล ณ เดือนมกราคม 2545: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย) จึงได้มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของประชากรไว้ที่ 384 คน (คำนวณจากระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95)

ในการวิจัย ได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามให้แก่บุคคลทั่วไป ในบริเวณตึกสำนักงานขนาดใหญ่ 14 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คนต่อ 1 ชุด เก็บแบบสอบถามได้จริงจำนวน 384 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือ

เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ มุ่งวัดตัวแปรใน 2 ลักษณะที่ต่างกัน คือ ตัวแปร “ปริมาณการเปิดรับข่าวสารวารสารสนเทศ” เป็นตัวแปรส่วนแรก และตัวแปร “ภาวะรับรู้บรรทัดฐานกับการปลูกฝังโลกทัศน์” เป็นตัวแปรส่วนที่สอง ซึ่งตัวแปรทั้ง 2 ส่วนนี้ต้องการการวัดที่ต่างกัน จึงมีการออกแบบสอบถามเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่วัดการใช้สื่อ และส่วนที่วัดปัจจัยทางจิตของผู้ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งยังมีคำถามลักษณะทางประชากรศาสตร์เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบ ในตอนต้นของแบบสอบถาม

ลักษณะของแบบสอบถามมี 2 ประเภทคือ

1. แบบมีตัวเลือก
2. แบบจัดลำดับความสำคัญ (Likert Scale)

การสร้างเครื่องมือ

การทดสอบทัศนคติแบบจัดลำดับความสำคัญ (Likert Scale) ทั้ง 18 ข้อนั้น ได้นำคำถามเกี่ยวกับทฤษฎีการปลูกฝังและภาวะรับรู้บรรทัดฐานของ Nancy Signorielli และ Michael Morgan¹ ซึ่งผู้วิจัยใช้กับการทดสอบกับสื่อโทรทัศน์ มาดัดแปลงและเพิ่มเติมเพื่อใช้ศึกษาสื่อหนังสือพิมพ์

¹ Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., Cultivation Analysis: New Directions in Media Research, P

เนื่องจากสมมติฐานเกี่ยวกับการปลุกฝังโลกทัศน์ เป็นการวัดระหว่างการเปิดรับสื่อกับมุมมองผู้รับชมที่แสดงว่าคนไม่มีความเชื่อถือซึ่งกันและกัน รวมทั้งความรู้สึกแปลกแยกและซึมเศร้า (Mean World, Alienation and Gloom) ในการนี้ กลุ่มผู้วิจัยสำนักการปลุกฝังโลกทัศน์จึงได้จัดทำดัชนีชี้วัดขึ้น 2 ชุด คือ Mean World Index และดัชนีวัดความรู้สึกแปลกแยกและซึมเศร้า เรียกว่า Anomie Index ซึ่งนำมาใช้โดย Srole (1956) ในปี 1980, 1982 และ 1985 ดังนี้

1. In spite of what some people say, the lot (situation/condition) of the average man is getting worse, not better. (*Agree, Disagree*)
2. It's hardly fair to bring a child into the world with the way things look for the future. (*Agree, Disagree*)
3. Most public officials (people in public office) are not interested in the problems of the average man. (*Agree, Disagree*)

ความน่าเชื่อถือของดัชนีชี้วัดดังกล่าว เมื่อนำไปวัดโดยค่าอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) มีค่าเท่ากับ 0.56 ส่วนดัชนีวัดความรู้สึกไม่เชื่อถือต่อบุคคลอื่น ซึ่งเรียกว่า Mean World Index นำมาใช้โดย Rosenberg (1957) ครั้งแรกเรียกว่า ความเชื่อในบุคคล (Faith in people) และนำมาใช้หลายครั้งในปี 1980, 1983 และ 1965 โดยมีความน่าเชื่อถือตามค่าอัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.67 ดังนี้

1. Would you say that most of the time people try to be helpful, or that they are mostly just looking out for themselves?
2. Do you think that most people would try to take advantage of you if they got a chance, or would they try to be fair?
3. Generally speaking. Would you say that most people can be trusted or that they can't be too careful in dealing with people?

เกณฑ์การวัดตัวแปร

ส่วนที่ 1

ข้อ 1 ศึกษาการอ่านหนังสือพิมพ์

ข้อ 2 ศึกษาระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์

ข้อ 3, 4 และ 5 ศึกษาพฤติกรรมการอ่าน/ความต่อเนื่อง

ข้อ 6 ศึกษาประเภทของสื่อที่ใช้

ข้อ 7 ศึกษาคอลัมน์ที่เลือกอ่าน

ส่วนที่ 2:

วัดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะใฝ่บรรทัดฐาน - เป็นคำถามแบบจัดลำดับความสำคัญ 18 ข้อ

ส่วนที่ 1

ข้อ 1 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ - นับจำนวนและหาสัดส่วนร้อยละ

ข้อ 2, 3, 4 และ 5 วัดระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์และพฤติกรรมการอ่าน โดยการนับจำนวนและหาสัดส่วนร้อยละ และนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนในส่วนที่สอง

ข้อ 6 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามลำดับสื่อที่ใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก หาจำนวนและคำนวณสัดส่วนร้อยละ (ใช้เพื่อประกอบการวิจัยในการกันตัวแปรประเภทของสื่ออื่นๆ นอกเหนือจากสื่อหนังสือพิมพ์ที่สนใจศึกษา เนื่องจากโดยทั่วไปบุคคลที่เปิดรับสื่อมักมิได้เลือกเปิดรับสื่อแต่เพียงชนิดเดียว หากจะศึกษาผลของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อความสับสนในค่านิยมของปัจเจกบุคคล จึงสมควรที่จะวัดการเปิดรับสื่ออื่นของบุคคลนั้นด้วย มิฉะนั้นการสรุปผลการวิจัยโดยการมุ่งศึกษาเฉพาะเพียงสื่อหนังสือพิมพ์เพียงประเภทเดียวอาจทำให้ข้อสรุปคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงได้)

ข้อ 7 ให้ผู้ตอบแบบสอบถามลำดับเนื้อหาในสื่อที่ใช้มากที่สุด 3 ลำดับแรก โดยการนับจำนวนและหาสัดส่วนร้อยละของแต่ละประเภทเนื้อหาที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือก และนำไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับคะแนนในส่วนที่สอง

ส่วนที่ 2

ในส่วนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับทัศนะ ใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการแปลความหมาย

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.50

ไม่เห็นด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50

เห็นด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.00

และในข้อที่ความเห็นเป็นเชิงลบ

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 – 4.00

ไม่เห็นด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 – 3.50

เห็นด้วยค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 – 2.50

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 – 1.50

โดยมีรายละเอียดแต่ละส่วนดังนี้

ข้อ 1 ถึง 5 วัดการปลูกฝังโลกทัศน์โดยวัดจากมุมมองต่อสังคมของผู้ตอบคำถาม มุมมองที่รุนแรงให้ 4 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง 1 คะแนน

- ข้อ 1   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 2   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 3   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 4   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 5   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน

ข้อ 6 ถึง 10 วัดศรัทธาต่อระบบการเมืองผู้ตอบคำถาม ความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองน้อยให้คะแนน 4 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง 1 คะแนน

- ข้อ 6   ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
           ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
           ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

- ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 7 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 8 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 9 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 10 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

ข้อ 11 ถึง 15 วัดภาวะรับรู้บรรทัดฐาน (ความรู้สึกไร้ความหมายในชีวิต) ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยคำตอบที่แสดงถึงความอ่อนแอและไม่มั่นคงให้คะแนน 4 และลดลงตามลำดับจนถึง 1 คะแนน

- ข้อ 11 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 12 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 13 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

- ข้อ 14 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
 ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 15 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

ข้อ 16 ถึง 18 วัดทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอก คำตอบที่แสดงถึงทัศนคติด้านลบให้คะแนน 4 และลดลงตามลำดับจนถึง 1 คะแนน

- ข้อ 16 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
- ข้อ 17 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน
 ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
- ข้อ 18 ถ้าตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 4 คะแนน
 ถ้าตอบว่า เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วย ให้ 2 คะแนน
 ถ้าตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 1 คะแนน

หลังจากรวบรวมคะแนนและสัดส่วนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจากแบบทดสอบทั้ง 3 ส่วน จะนำมาทดสอบตัวแปร โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยแบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อทดสอบว่าค่าความสัมพันธ์เป็นไปตามสมมติฐานดังต่อไปนี้หรือไม่

	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
สมมติฐานที่ 1	มีการอ่านหนังสือพิมพ์มาเป็นระยะเวลานาน	การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้อรรถฐานสูง

	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
สมมติฐานที่ 2	มีการอ่านหนังสือพิมพ์ อย่างต่อเนื่อง	การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้อ บรรทัดฐานสูง

และ

	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
สมมติฐานที่ 3	ประเภทเนื้อหาที่อ่าน	การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้อ บรรทัดฐานต่างระดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การอ่านหนังสือพิมพ์กับภาวะไร้บรรทัดฐานและการปลุกฝังโลกทัศน์” สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ที่ได้ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์และการใช้สื่อ

ตอนที่ 3 การปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐาน

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยแสดงผลเป็นจำนวนและร้อยละ (Percentage) เกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่างชาวกรุงเทพมหานคร ในเรื่อง อายุ เพศ การศึกษา และรายได้ ปรากฏผลดังต่อไปนี้

1.1 เพศ

จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามชาวกรุงเทพมหานครจำนวน 384 คน แบ่งเป็นเพศชาย 111 คน คิดเป็นร้อยละ 28.9 และเพศหญิง 273 คน คิดเป็นร้อยละ 71.1 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

1.2 อายุ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 20 ถึง 35 ปี มีจำนวน 303 คน คิดเป็นร้อยละ 78.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาเป็นกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 36 - 50 ปี มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ถัดมาคืออายุน้อยกว่า 20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และที่น้อยที่สุดคือ กลุ่มอายุ 50 ปีขึ้นไป มีเพียง 7 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

1.3 การศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 62.2 รองลงมาคือการศึกษาในระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า เป็นจำนวน 58 คน คิดเป็น

ร้อยละ 15.1 ลำดับต่อมาคือการศึกษาในระดับอนุปริญญา จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 10.7 ต่อมาคือการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า จำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ส่วนในลำดับสุดท้ายคือระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจำนวนเพียง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3)

1.4 รายได้

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากได้แก่ผู้มีรายได้เดือนละ 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 32.3 รองลงมาคือผู้มีรายได้ต่อเดือนในอัตราน้อยกว่าเดือนละ 10,000 บาท โดยมีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.0 ลำดับต่อมาคือผู้มีรายได้ 20,001 – 30,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.1 ต่อมาคือผู้มีรายได้ 30,001 – 40,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ถัดมาคือรายได้ มากกว่า 50,000 บาทขึ้นไป มีจำนวน 18 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.7 ส่วนลำดับท้ายสุดคือ ผู้มีรายได้ 40,001 – 50,000 บาทต่อเดือน มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากร	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
เพศ		
ชาย	111	28.9
หญิง	273	71.1
อายุ		
น้อยกว่า 20 ปี	11	2.9
20 ปี – 35 ปี	303	78.9
36 ปี – 50 ปี	63	16.4
มากกว่า 50 ปี	7	1.8
การศึกษา		
ประถมศึกษา	2	0.5
มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	11	2.9
มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	33	8.6
อนุปริญญา	41	10.7
ปริญญาตรี	239	62.2
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	58	15.1

ตารางที่ 3 (ต่อ)

แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะประชากร	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 10,000 บาท	119	31.0
10,001 – 20,000 บาท	124	32.3
รายได้ 20,001 – 30,000 บาท	77	20.1
30,001 – 40,000 บาท	24	6.3
40,001 – 50,000 บาท	17	4.4
50,000 บาทขึ้นไป	18	4.7
ไม่ตอบ	5	1.3

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์

2.1 การติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่างมีผู้ที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ มีจำนวนมากถึง 360 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 และผู้ที่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

ตารางที่ 4

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์และไม่อ่าน

ประเภทกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำ	360	93.8
ไม่อ่านหนังสือพิมพ์	22	5.7
ไม่ตอบ	2	0.5

2.2 ระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่างที่อ่านมาเกินกว่า 7 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด คือ จำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 75.3 ลำดับถัดมาคือ ผู้ที่อ่านมา 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 7 ปี มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 รองลงมาผู้ที่อ่านมา 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ปี มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ส่วน ถัดมาคือผู้ที่อ่านมา 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 และที่น้อยที่สุดคือผู้ที่อ่านมาไม่เกิน 1 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

ตารางที่ 5

แสดงจำนวนและร้อยละของระยะเวลาตั้งแต่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน

ระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
อ่านมาไม่เกิน 1 ปี	5	1.3
อ่านมา 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ปี	23	6.0
อ่านมา 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี	22	5.7
อ่านมา 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 7 ปี	25	6.5
อ่านมาเกินกว่า 7 ปีขึ้นไป	289	75.3
ไม่ตอบ	20	5.2

2.3 ลักษณะการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

จากการตอบแบบสอบถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 231 คน อ่านหนังสือพิมพ์ไม่ติดต่อกันทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 60.2 และกลุ่มตัวอย่างที่อ่านติดต่อกันแทบทุกวัน มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6)

ตารางที่ 6

แสดงจำนวนและร้อยละ ของลักษณะการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

ลักษณะการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
อ่านหนังสือพิมพ์ไม่ติดต่อกันทุกวัน	231	60.2
อ่านติดต่อกันแทบทุกวัน	132	34.4
ไม่ตอบ	21	5.5

2.4 ความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์

กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุด ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง มีจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 47.4 รองลงมาคือสัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง มีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 รองลงมาคือน้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และท้ายสุดคือน้อยกว่าเดือนละครั้ง มีจำนวนเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 32.0 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

ตารางที่ 7

แสดงจำนวนและร้อยละของความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์

ระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง	182	47.4
สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง	65	16.9
น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง	11	2.9
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	1	0.3
ไม่ตอบ	123	32.0

2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน

กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุด ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวันประมาณ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 44.8 รองลงมาคือใช้เวลาอ่านน้อยกว่า 30 นาที มีจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาคือ 1 ถึง 2 ชั่วโมง จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 5.5 และท้ายสุดคือ ใช้เวลามากกว่า 2 ชั่วโมง ซึ่งมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.2 (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามระยะเวลาที่ใช้อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน

ระยะเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน	จำนวน (N=384)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 30 นาที	166	43.2
30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง	172	44.8
1 ถึง 2 ชั่วโมง	21	5.5
มากกว่า 2 ชั่วโมง	5	1.3
ไม่ตอบ	20	5.2

2.6 ประเภทของสื่อที่ใช้มากที่สุด (ดูรายละเอียดในตารางที่ 9)

หนังสือเชิงวิชาการ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้สื่อหนังสือเชิงวิชาการเป็นอันดับ 3 มีจำนวนมากที่สุดคือ 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.4 รองลงมาคือผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 1 มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 2 มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 และมีผู้ไม่เลือกหนังสือวิชาการ จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

นิตยสาร - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้นิตยสารมากที่สุดคือ ผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 3 มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 9.6 ส่วนผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 1 มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 และมีผู้ไม่เลือกหนังสือนิตยสาร จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 68.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

วิทยุ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกวิทยุเป็นอันดับ 2 เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือมีจำนวน 99 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.8 ถัดมาคือ ผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 3 มีจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 22.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และส่วนที่น้อยที่สุดคือผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 1 มีจำนวน 32 คน คิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 8.3 และมีผู้ไม่เลือกวิทยุ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

โทรทัศน์ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกโทรทัศน์ที่มีสัดส่วนมากที่สุดคือกลุ่มที่เลือกใช้เป็นอันดับ 1 มีจำนวน 257 คน คิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 66.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 76 คน คิดเป็น ร้อยละ 19.8 และผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 3 มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และมีผู้ไม่เลือกโทรทัศน์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

หนังสือพิมพ์ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกหนังสือพิมพ์เป็นอันดับ 2 เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด มีจำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 3 มีจำนวน 133 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.6 และผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 1 มีจำนวนเพียง 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.8 และมีผู้ไม่เลือกหนังสือพิมพ์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 14.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

อินเทอร์เน็ต - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกอินเทอร์เน็ตเป็นอันดับ 3 เป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุดคือ 47 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ส่วนผู้ที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีรองลงมา คือจำนวน 28 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.3 และผู้ที่เลือกใช้เป็นลำดับ 1 มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 และมีผู้ไม่เลือกอินเทอร์เน็ต จำนวน 291 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สื่ออื่น ๆ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกสื่ออื่น ๆ เป็นอันดับ 3 มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง และมีผู้ไม่เลือกสื่ออื่น ๆ จำนวน 382 คน คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

ตารางที่ 9

แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของสื่อที่ใช้มากที่สุด

อันดับที่เลือก	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	ไม่เลือก
ประเภทของสื่อ	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)
หนังสือเชิงวิชาการ	6 (1.6)	5 (1.3)	13 (3.4)	360 (93.8)
นิตยสาร	14 (3.6)	37 (9.6)	70 (18.2)	263 (68.5)
วิทยุ	32 (8.3)	99 (25.8)	86 (22.4)	167 (43.5)
โทรทัศน์	257 (66.9)	76 (19.8)	33 (8.6)	18 (4.7)
หนังสือพิมพ์	57 (14.8)	139 (36.2)	133 (34.6)	55 (14.3)
อินเทอร์เน็ต	18 (4.7)	28 (7.3)	47 (12.2)	291 (75.8)
อื่น ๆ	0	0	2 (0.5)	382 (99.5)

2.7 ประเภทของเนื้อหาที่เลือกอ่านหรือรับชมรับฟัง (ดูรายละเอียดในตารางที่ 10)

อาชญากรรม – กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเนื้อหาเกี่ยวกับอาชญากรรมที่เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 58 คน คิดเป็นร้อยละ 15.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 1 มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และกลุ่มเล็กที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 2 ซึ่งมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

กีฬา - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับเนื้อหาเกี่ยวกับกีฬาเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และกลุ่มเล็กที่สุดคือกลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 2 ซึ่งมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

นิยาย/บันเทิง – กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับชมรับฟังเนื้อหาต้านิยาย/บันเทิงเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกรับเป็นอันดับ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 72 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ของผู้

ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และกลุ่มเล็กที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 2 ซึ่งมีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเมือง - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับเนื้อหาทางการเมืองกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกรับเป็นอันดับ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 3 มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.7 และท้ายที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 1 ซึ่งมีจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สังคม - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกรับเป็นอันดับ 2 มีจำนวนทั้งสิ้น 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 3 มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.5 และท้ายที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 1 ซึ่งมีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

เศรษฐกิจ - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับเกี่ยวกับเศรษฐกิจกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกรับเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 3 มีจำนวนทั้งสิ้น 61 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และลำดับท้ายที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 1 ซึ่งมีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ของผู้ตอบแบบสอบถาม

อื่นๆ (เช่น ต่างประเทศ) - กลุ่มตัวอย่างที่เลือกรับชมรับฟังเนื้อหาอื่นกลุ่มใหญ่ที่สุด คือกลุ่มที่เลือกรับเป็นอันดับ 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่มที่เลือกเป็นอันดับ 2 มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 และท้ายที่สุดคือ กลุ่มที่เลือกรับเป็นลำดับ 3 ซึ่งมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.6 ของผู้ตอบแบบสอบถาม (ดูรายละเอียดในตารางที่ 10)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10
จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง
จำแนกตามประเภทของ เนื้อหาที่เลือกอ่านหรือรับชม

อันดับที่เลือก	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	ไม่เลือก
ประเภทเนื้อหา	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)	จำนวน (N=384) (ร้อยละ - %)
อาชญากรรม	38 (9.9)	61 (15.9)	52 (13.5)	233 (60.7)
กีฬา	30 (7.8)	36 (9.4)	40 (10.4)	278 (72.4)
นิยาย/บันเทิง	134 (34.9)	58 (15.1)	78 (20.3)	114 (29.7)
การเมือง	62 (16.1)	65 (16.9)	55 (14.3)	202 (52.6)
สังคม	40 (10.4)	85 (22.1)	83 (21.6)	176 (45.8)
เศรษฐกิจ	67 (17.4)	72 (18.8)	61 (15.9)	184 (47.9)
อื่นๆ	12 (3.1)	6 (1.6)	14 (3.6)	352 (91.7)

ตอนที่ 3 การปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐาน

3.1 ทักษะต่อความรุนแรงในโลกภายนอก (ข้อ 1 - 5)

สำหรับความเห็นที่ 1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่รุนแรง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 241 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ถัดมาคือ ไม่เห็นด้วย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3 คน ร้อยละ 0.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความเห็นที่ 2. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นออกนอกบ้านคนเดียว ยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 200 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1159 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4

ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วย จำนวน 19 คน ร้อยละ 4.9 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.0 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความเห็นที่ 3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น การประท้วงหรือก่ออาชญากรรม ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 232 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 รองลงมาคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 78 คน ร้อยละ 20.3 ลำดับถัดมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ความรู้สึกต่อความเห็นที่ 4. ท่านรู้สึกว่ปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย โดยเป็นจำนวนถึง 229 คน คิดเป็นร้อยละ 59.6 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 74 คน ร้อยละ 19.3 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วย จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.5 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความเห็นที่ 5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 218 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วยจำนวน 11 คน ร้อยละ 2.9 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

ตารางที่ 11

แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างต่อความรุนแรงในโลกภายนอก

ทัศนคติต่อความรุนแรง ในโลกภายนอก	ความรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่รุนแรง	103	26.8	241	62.8	35	9.1	3	0.8	3.15	0.65
2. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ	4	1.0	19	4.9	200	52.1	159	41.4	3.35	0.62

ตารางที่ 11 (ต่อ)
แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านทัศนะของกลุ่มตัวอย่างต่อความรุนแรงในโลกภายนอก

ทัศนะต่อความรุนแรง ในโลกภายนอก	ความรู้สึกรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหา ด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น การประท้วงหรือก่อ อาชญากรรม	78	20.3	232	60.4	64	16.7	9	2.3	2.98	0.70
4. ท่านรู้สึกว่ปัจจุบันการ ลงโทษคนผิดในระบบยุติ ธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว	10	2.6	71	18.5	229	59.6	74	19.3	2.96	0.69
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ ปลอดภัยและสงบสุข	3	0.8	11	2.9	218	56.8	15 2	39.6	3.35	0.58

หมายเหตุ : เกณฑ์คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนน

ข้อ 1 และ ข้อ 3: 1.00-1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 ไม่เห็นด้วย, 2.51-3.50 เห็นด้วย, 3.51-4.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ 2, ข้อ 4 และข้อ 5: 1.00-1.50เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 เห็นด้วย, 2.51-3.50 ไม่เห็นด้วย, 3.51-4.00 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.2 ศรัทธาต่อระบบการเมือง (ข้อ 6 - 10)

ในส่วนของความเห็นที่ 6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมียู่มากมาย ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 200 คน คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ถัดมาคือ เห็นด้วย 34 คน คิดเป็นร้อยละ 8.9 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ในความเห็นที่ 7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าไม่เห็นด้วย จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 47.9 รองลงมาคือ เห็นด้วย เป็นจำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 32.8 ลำดับถัดมาคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 50 คน ร้อยละ 13 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ความเห็นที่ 8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งหนึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 262 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 62 คน ร้อยละ 16.1 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

สำหรับความเห็นที่ 9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 202 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 รองลงมาคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ลำดับถัดมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ความเห็นที่ 10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 183 คน คิดเป็นร้อยละ 47.7 รองลงมาคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 40.9 ลำดับถัดมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12

แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านศรัทธาต่อระบบการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ศรัทธาต่อระบบการเมือง	ความรู้สึก								X̄	S.D.
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมีอยู่มากมาย	3	0.8	11	2.9	21	56.8	152	39.6	3.26	0.67
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สักคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง	5	1.3	34	8.9	20	52.1	144	37.5	2.32	0.78
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี	4	1.0	56	14.6	26	68.2	62	16.1	2.99	0.59

ตารางที่ 12 (ต่อ)
แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านศรัทธาต่อระบบการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

ศรัทธาต่อระบบการเมือง	ความรู้สึกรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม	109	28.4	20 2	52. 6	56	14.6	16	4.2	3.05	0.79
10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ	157	40.9	18 7	47. 7	27	7.0	15	3.9	3.24	0.79

หมายเหตุ : เกณฑ์คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนน

ข้อ 7 ข้อ 9 และ ข้อ 10: 1.00-1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 ไม่เห็นด้วย, 2.51-3.50 เห็นด้วย, 3.51-4.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ 6 และข้อ 8: 1.00-1.50เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 เห็นด้วย, 2.51-3.50 ไม่เห็นด้วย, 3.51-4.00 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.3 ความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย (ข้อ 11 - 15)

ในส่วนของความเห็นที่ 11. การกระทำทุกอย่างที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผลอะไรเลยต่อสังคม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 227 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 รองลงมาคือเห็นด้วย จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ลำดับถัดมาคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ความเห็นที่ 12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้ ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 244 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาคือเห็นด้วย จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 ลำดับถัดมาคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และอันดับท้ายสุดคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ความเห็นที่ 13. เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน

66 คน คิดเป็นร้อยละ 17.2 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ในส่วนของความเห็นที่ 14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสักอย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ ผู้ตอบแบบสอบถามเกินกว่าครึ่งตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 รองลงมาคือเห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 28.4 ลำดับถัดมาคือ ไม่เห็นด้วย จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3

ต่อความเห็นที่ 15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่จะพยายามเอาเปรียบท่าน ถ้าเขามีโอกาส ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 53.4 รองลงมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 11.7 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

ตารางที่ 13

แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมายของกลุ่มตัวอย่าง

ทัศนะต่อความรุนแรง ในโลกภายนอก	ความรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
11. การกระทำทุกอย่างที่ท่าน ทำ แทบไม่ส่งผลกระทบต่อ สังคม	19	4.9	109	28. 4	227	59. 1	27	7.0	2.30	0.69
12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่ เชื่อถือได้	1	0.3	105	27. 3	244	63. 5	33	8.6	2.81	0.58
13. เจ้าหน้าที่ของราชการ ส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของ คนทั่วไป	66	17.2	225	58. 6	80	20. 8	12	3.1	2.89	0.72
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสัก อย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ	10 9	28.4	244	63. 5	27	7.0	3	0.8	1.80	0.59

ตารางที่ 13 (ต่อ)
แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมายของกลุ่มตัวอย่าง

ทัศนคติต่อความรุนแรง ในโลกภายนอก	ความรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่ จะพยายามเอาเปรียบท่าน ถ้าเขามีโอกาส	45	11.7	205	53.4	132	34.4	1	0.3	2.76	0.66

หมายเหตุ : เกณฑ์คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนน

ข้อ 11 ข้อ 13 และ ข้อ 15: 1.00-1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 ไม่เห็นด้วย, 2.51-3.50 เห็นด้วย, 3.51-4.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ 12 และข้อ 14: 1.00-1.50เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 เห็นด้วย, 2.51-3.50 ไม่เห็นด้วย, 3.51-4.00 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3.4 ทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นและโลกภายนอก (ข้อ 16 - 18)

สำหรับความเห็นที่ 16. โดยทั่วไปแล้ว คนทุกคนมีแนวโน้มจะนิสัยแย่งลงเมื่ออายุมากขึ้น ผู้ตอบแบบสอบถามกว่าครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 234 คน คิดเป็นร้อยละ 60.9 รองลงมาคือเห็นด้วย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 ลำดับสุดท้ายแบ่งเป็นความเห็นของสองส่วนเท่าๆ กันระหว่าง เห็นด้วยอย่างยิ่งและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวนกลุ่มละ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.0 ทั้งสองกลุ่ม

ความเห็นที่ 17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะเห็นแก่ตนเอง ผู้ตอบแบบสอบถามเกือบครึ่งตอบว่าไม่เห็นด้วย เป็นจำนวนถึง 223 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาคือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 และผู้ตอบเห็นด้วย มี 51 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 และลำดับท้ายสุด เห็นด้วยอย่างยิ่งจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.5

ในส่วนของความเห็นที่ 18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้อย่างง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากตอบว่าเห็นด้วย เป็นจำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมาคือไม่เห็นด้วย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ลำดับถัดมาคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 และอันดับท้ายสุดคือ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และมีผู้ไม่ตอบจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 14)

ตารางที่ 14
แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ด้านทัศนคติอันลบต่อบุคคลอื่นและโลกภายนอกของกลุ่มตัวอย่าง

ทัศนคติอันลบ ต่อบุคคลอื่นและโลกภาย นอก	ความรู้สึกรู้สึก								$\bar{X}$	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง		เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง			
	N	%	N	%	N	%	N	%		
16. โดยทั่วไปแล้ว คนทุกคนมีแนวโน้มจะนิสัยแย่งลงเมื่ออายุมากขึ้น	23	6.0	104	27.1	234	60.9	23	6.0	2.33	0.68
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะเห็นแก่ตนเอง	10	2.6	51	13.3	223	58.1	98	25.5	3.07	0.70
18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้样样ง่าย ๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง	83	21.6	176	45.8	94	24.5	30	7.8	2.81	0.87

หมายเหตุ : เกณฑ์คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนน

ข้อ 16 และ ข้อ 18: 1.00-1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 ไม่เห็นด้วย, 2.51-3.50 เห็นด้วย, 3.51-4.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ข้อ 17: 1.00-1.50เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 1.51-2.50 เห็นด้วย, 2.51-3.50 ไม่เห็นด้วย, 3.51-4.00 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 4 ทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 15 ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในทุกช่วงเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าระยะเวลาที่กลุ่มตัวอย่างติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานนี้

เมื่อแยกพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติแต่ละข้อที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ยของการเลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างในทัศนคติ 12 “ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้” (ทัศนคติด้านความรู้สึกว่าตนเองไร้ความหมาย) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้เปิดรับเนื้อหาประเภทต่างๆ ไปหาเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparisons) ด้วยวิธี LSD (Least-Significant Difference) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์กันแล้ว กลุ่มอ่านมา 3 ถึง 5 ปี มีค่าเฉลี่ยทัศนคติในเชิงลบสูงกว่าผู้ที่อ่านมา 1 ปีแต่ไม่เกิน 3 ปี และ ยังมีค่าเฉลี่ยทัศนคติในเชิงลบสูงกว่า 5 ปีถึง 7 ปี และกลุ่มที่อ่านมา 7 ปี ขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 ประเภท

ตารางที่ 15

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์					F	Sig.
	อ่านไม่เกิน 1 ปี	อ่านมา 1 ถึง 3 ปี	อ่านมา 3 ถึง 5 ปี	อ่านมา 5 ถึง 7 ปี	อ่านมาเกิน 7 ปี		
1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว	2.80	3.22	3.09	3.08	3.18	2.156	0.58
2. ท่านรู้สึกว่าปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว	3.40	3.35	3.174	3.28	3.36	0.736	0.579
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น ประท้วงหรือก่ออาชญากรรม	3.00	3.04	2.95	3.00	2.98	0.053	0.998
4. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ	2.80	2.87	3.05	2.88	2.96	0.425	0.832
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข	3.20	3.35	3.45	3.20	3.37	0.716	0.612
6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมีอยู่มากมาย	3.40	3.35	3.45	3.20	3.37	0.687	0.633

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์					F	Sig.
	อ่านไม่ เกิน 1 ปี	อ่านมา 1 ถึง 3 ปี	อ่านมา 3 ถึง 5 ปี	อ่านมา 5 ถึง 7 ปี	อ่านมา เกิน 7 ปี		
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้ง หรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดี ขึ้นหรือเลวลง	2.40	2.39	2.36	2.20	2.34	0.392	0.854
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็น ผู้แทนราษฎรส่วนมาก เป็นคนดี	3.20	3.09	2.95	2.92	3.00	0.353	0.880
9. ในการเลือกตั้งมักมี การใช้วิธีสกปรกมาก กว่าวิธีที่ถูกทำนองคลอง ธรรม	3.00	3.30	2.77	3.08	3.06	1.308	0.260
10. การเมืองปัจจุบัน เป็นการแย่งชิงผล ประโยชน์มากกว่าการ ทำเพื่อประเทศชาติ	3.40	3.39	3.00	3.12	3.27	1.064	0.380
11. การกระทำทุกอย่าง ที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผล อะไรเลยต่อสังคม	2.20	2.65	2.41	2.28	2.27	1.479	0.196
12. ท่านเห็นว่าคนส่วน ใหญ่เชื่อถือได้	2.60	3.00	3.18	2.80	2.76	2.903*	0.014*
13. เจ้าหน้าที่ของราช การส่วนใหญ่ไม่สนใจ ปัญหาของคนทั่วไป	3.20	2.91	2.73	2.96	2.89	0.552	0.736
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำ อะไรสักอย่าง ท่านต้อง ประสบความสำเร็จ	1.80	1.96	1.73	1.52	1.81	2.008	0.077
15. ท่านเห็นว่าคนส่วน ใหญ่จะพยายามเอา เปรียบท่าน ถ้าเขามี โอกาส	2.80	3.09	2.59	2.80	2.75	1.563	0.170
16. โดยทั่วไปแล้ว คนมี แนวโน้มจะนิสัยดีขึ้น มากกว่าจะเลวลง	2.60	2.52	2.55	2.40	2.29	1.224	0.297

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ที่แตกต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์					F	Sig.
	อ่านไม่ เกิน 1 ปี	อ่านมา 1 ถึง 3 ปี	อ่านมา 3 ถึง 5 ปี	อ่านมา 5 ถึง 7 ปี	อ่านมา เกิน 7 ปี		
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้ คนมักจะเห็นแก่คนอื่น ก่อนจะช่วยเหลือตนเอง	2.80	3.00	2.91	3.12	3.09	0.490	0.784
18. มีคนจำนวนมากที่ หาเงินได้อย่างง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง	2.40	3.04	2.73	2.72	2.83	1.181	0.318

หมายเหตุ : *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผัน
ตามปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์

**2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลก
ทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง**

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝัง
โลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ ดังที่แสดงให้เห็นในตาราง
ที่ 16 ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในทุก
ช่วงเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง
ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการ
วิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สอง

ตารางที่ 16

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มีความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์				F	Sig.
	สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง	สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง	น้อยกว่า สัปดาห์ละ ครั้ง	น้อยกว่า เดือนละ ครั้ง		
1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว	3.14	3.20	3.18	3.00	0.159	0.959
2. ท่านรู้สึกว่ปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว	3.29	3.31	3.18	4.00	1.952	0.101
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น ประท้วงหรือก่ออาชญากรรม	2.93	3.06	2.82	3.00	0.783	0.537
4. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นออกนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ	2.94	2.94	2.82	3.00	0.224	0.925
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข	3.30	3.40	3.18	3.00	1.439	0.221
6. นักการเมืองที่อยู่ที่ศตุนเพื่อประชาชนนั้นมีอยู่มากมาย	3.26	3.22	3.00	3.00	0.701	0.591
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง	2.37	2.43	2.09	2.00	1.211	0.306
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นตัวแทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี	2.99	3.00	3.09	3.00	0.078	0.989
9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม	3.08	3.17	2.64	4.00	1.992	0.095
10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ	3.26	3.25	2.73	4.00	1.454	0.216

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ที่มีความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์ต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยความบ่อยในการอ่านหนังสือพิมพ์				F	Sig.
	สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง	สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง	น้อยกว่า สัปดาห์ละ ครั้ง	น้อยกว่า เดือนละ ครั้ง		
11. การกระทำทุกอย่างที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผลกระทบต่อสังคม	2.33	2.38	2.00	3.00	1.300	0.269
12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้	2.79	2.91	2.73	3.00	0.645	0.631
13. เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป	2.86	2.92	2.55	3.00	0.951	0.435
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสักอย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ	1.79	1.86	1.91	2.00	0.376	0.826
15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่จะพยายามเอาเปรียบท่านถ้าเขามีโอกาส	2.74	2.82	2.73	3.00	0.220	0.927
16. โดยทั่วไปแล้ว คนมีแนวโน้มจะนิสัยดีขึ้นมากกว่าจะเลวลง	2.31	2.51	2.36	1.00	2.342	0.055
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง	3.05	3.15	3.36	4.00	1.280	0.277
18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้อย่างง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง	2.80	2.85	2.82	2.00	0.252	0.908

หมายเหตุ : *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไว้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไว้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 17 ปรากฏว่าโดยรวมแล้วไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตาม

อ่านหนังสือพิมพ์ในทุกช่วงเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สอง (ดูตารางที่ 17)

อย่างไรก็ดี เมื่อได้แยกพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติแต่ละข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างในทัศนคติที่ 1 “เด็ก ๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว” (การปลูกฝังโลกทัศน์โดยวัดจากมุมมองด้านความรุนแรงต่อสังคม) มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มทัศนคติดังกล่าว ไปหาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD พบว่ากลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในด้านความรุนแรงโดยวัดจากมุมมองต่อสังคม คือกลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 2 ชั่วโมง เนื่องจากเมื่อนำค่าเฉลี่ยทัศนคติไปทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่กับกลุ่มอื่นอีก 3 กลุ่ม เกิดค่าความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกกลุ่ม

และยังมีความแตกต่างในทัศนคติที่ 17 “ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง” (ทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอก) มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยหลังจากนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มทัศนคติดังกล่าว ไปหาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อน ด้วยวิธี LSD พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว กลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ 1 - 2 ชั่วโมงมีค่าน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ใช้เวลาน้อยกว่า 30 นาที และในทางเดียวกันกลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ 1 - 2 ชั่วโมงก็มีค่าเฉลี่ยทัศนคติที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มที่ใช้เวลาอ่าน 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง

ตารางที่ 17

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวันต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวัน				F	Sig.
	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมงถึง 2 ชั่วโมง	มากกว่า 2 ชั่วโมง		
1. เด็ก ๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว	3.17	3.20	3.19	1.80	8.312*	0.000*

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวันต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวัน				F	Sig.
	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมงถึง 2 ชั่วโมง	มากกว่า 2 ชั่วโมง		
2. ท่านรู้สึกว่ปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว	3.29	3.35	3.67	3.40	1.958	0.100
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น ประท้วงหรือก่ออาชญากรรม	3.02	2.95	3.05	2.20	1.855	0.118
4. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ	2.93	2.97	2.95	2.60	0.605	0.659
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข	3.39	3.34	3.19	3.40	0.780	0.539
6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมีอยู่มากมาย	3.30	3.22	3.24	3.60	0.596	0.666
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง	2.37	2.28	2.57	1.80	1.670	0.156
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี	3.02	2.96	2.95	3.60	1.632	0.166
9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม	3.13	3.03	2.81	2.40	2.163	0.073
10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ	3.29	3.22	3.29	3.20	0.590	0.670
11. การกระทำทุกอย่างที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผลอะไรเลยต่อสังคม	2.30	2.30	2.38	1.80	0.742	0.564
12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้	2.83	2.78	2.75	3.00	0.818	0.387

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวันต่างกัน

ทัศนคติ	คะแนนเฉลี่ยเวลาที่ใช้ในการอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละวัน				F	Sig.
	น้อยกว่า 30 นาที	30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง	1 ชั่วโมงถึง 2 ชั่วโมง	มากกว่า 2 ชั่วโมง		
13. เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป	2.90	2.88	2.95	2.40	0.739	0.566
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสักอย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ	1.81	1.80	1.52	1.80	1.760	0.136
15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่จะพยายามเอาเปรียบท่านถ้าเขามีโอกาส	2.81	2.72	2.86	2.60	0.788	0.533
16. โดยทั่วไปแล้ว คนมีแนวโน้มจะนิสัยดีขึ้นมากกว่าจะเลวลง	2.37	2.29	2.38	2.40	0.320	0.865
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง	3.15	3.04	2.67	3.20	2.483*	0.043*
18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้อย่างง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง	2.86	2.79	3.00	2.20	1.633	0.165

หมายเหตุ : *นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3: ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะรับรู้ทัศนคติในระดับที่ต่างกัน

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะรับรู้ทัศนคติกับประเภทเนื้อหาที่ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะรับรู้ทัศนคติกับประเภทเนื้อหาที่เลือกเปิดรับ ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 18 ปรากฏว่าโดยรวมแล้วไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของประเภทเนื้อหา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติเพียง 4 ด้าน จากทั้งหมด 18 ด้าน

แสดงว่าประเภทเนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สามด้วยเช่นกัน

เมื่อแยกพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติแต่ละข้อที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ยของการเลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างในทัศนคติที่ 2 “ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานออกนอกบ้านยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ” (การปลุกฝังโลกทัศน์โดยวัดจากมุมมองที่รุนแรงต่อสังคม) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยเมื่อนำค่าเฉลี่ยของกลุ่มผู้เปิดรับเนื้อหาประเภทต่างๆ ไปหาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD พบว่าเมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์กันเป็นรายคู่แล้ว กลุ่มที่เลือกเนื้อหาประเภทกีฬากับประเภทอื่นๆ จะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าประเภทอื่นทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

และยังมีความแตกต่างในทัศนคติที่ 7 “ถึงท่านไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง” (ความรู้สึกศรัทธาต่อระบบการเมือง) มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยหลังจากเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้การเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี LSD พบว่าเมื่อแยกเปรียบเทียบรายคู่แล้ว กลุ่มที่เปิดรับประเภทเนื้อหาประเภทการเมืองจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญ

ในทัศนคติที่ 13 “เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป” (ทัศนคติด้านความรู้สึกไร้ความหมายในชีวิต) มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยหลังจากเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเปรียบเทียบเชิงซ้อนแบบ LSD พบว่า พบว่าเมื่อแยกเปรียบเทียบรายคู่แล้ว กลุ่มที่เปิดรับประเภทเนื้อหาประเภทการเมืองจะมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นทุกกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญเช่นเดียวกับในความเห็นที่ 7

และท้ายสุด ความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยังเกิดในทัศนคติข้อที่ 18 “คนจำนวนมากหาเงินได้ง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง” (ทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอก) โดยหลังจากเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการเปรียบเทียบเชิงซ้อนแบบ LSD พบว่า กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติด้านลบสูงคือ กลุ่มที่เลือกเปิดรับเนื้อหาประเภทกีฬาและเนื้อหาด้านอาชญากรรม เนื่องจากเมื่อนำไปแยกเปรียบเทียบรายคู่กับกลุ่มเนื้อหาอื่นแล้ว ค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มนี้จะสูงกว่ากลุ่มอื่นที่เหลืออย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 18

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ที่เลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาต่างกัน

ทัศนคติ	ประเภทเนื้อหาที่เลือกรับเป็นอันดับหนึ่ง							F	Sig.
	อาชญากรรม	กีฬา	นิยาย/ บันเทิง	การเมือง	สังคม	เศรษฐกิจ	อื่นๆ		
1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว	3.32	3.07	3.14	3.16	3.12	3.16	2.75	1.290	0.261
2. ท่าน รู้สึกว่า ปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว	3.29	3.00	3.41	3.54	3.38	3.3	2.92	3.984*	0.001*
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น ประท้วงหรือก่ออาชญากรรม	3.16	2.87	3.00	2.82	2.97	3.06	2.92	1.249	0.280
4. ท่าน สามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นออกนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ	2.82	3.03	2.96	2.90	2.98	2.99	3.25	0.760	0.602
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข	3.34	3.37	3.37	3.24	3.35	3.39	3.58	0.754	0.606
6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมีอยู่มากมาย	3.32	3.03	3.29	3.13	3.30	3.36	3.42	1.419	0.206
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง	2.50	2.40	2.43	2.02	2.38	2.24	2.33	2.588*	0.018*
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี	2.82	3.13	3.02	2.98	2.93	3.04	3.00	1.085	0.371

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตารางวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง
ที่เลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาต่างกัน

ทัศนคติ	ประเภทเนื้อหาที่เลือกรับเป็นอันดับหนึ่ง							F	Sig.
	อาชญากรรม	กีฬา	นิยาย/บันเทิง	การเมือง	สังคม	เศรษฐกิจ	อื่นๆ		
9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม	3.11	3.07	3.11	2.81	2.95	3.09	3.42	1.747	0.109
10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ	3.05	3.30	3.31	3.02	3.33	3.31	3.50	1.814	0.095
11. การกระทำทุกอย่างที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผลอะไรเลยต่อสังคม	2.39	2.27	2.41	2.18	2.10	2.34	2.00	2.009	0.064
12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้	2.92	2.80	2.87	2.69	2.80	2.71	2.92	1.315	0.249
13. เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป	3.08	2.87	3.00	2.56	2.98	2.82	3.00	3.432*	0.003*
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสักอย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ	1.84	1.77	1.82	1.77	1.98	1.65	1.92	1.465	0.189
15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่จะพยายามเอาเปรียบท่าน ถ้าเขามีโอกาส	2.92	2.87	2.81	2.71	2.73	2.66	2.50	1.276	0.267
16. โดยทั่วไปแล้ว คนมีแนวโน้มจะนิสัยดีขึ้นมากกว่าจะเลวลง	2.37	2.47	2.38	2.19	2.30	2.34	2.08	1.041	0.189
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง	3.08	2.87	3.06	3.00	3.13	3.18	3.25	0.984	0.436
18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้อย่างง่ายดายโดยไม่ต้องลงทุนลงแรง	3.13	3.17	2.75	2.63	2.92	2.63	3.08	3.136*	0.005*

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การเปิดรับหนังสือพิมพ์และโลกทัศน์ต่อตนเองและสังคม" เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ด้วยเทคนิควิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านหนังสือพิมพ์กับสภาพทางจิตของคนไทยใน สองด้านคือ มุมมองต่อสังคมโดยวัดจากการปลูกฝังโลกทัศน์ และมุมมองต่อตนเองโดยวัดจาก จากภาวะไร้บรรทัดฐาน โดยศึกษาเปรียบเทียบกับผลจากพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์และ ประเภทของเนื้อหาที่เลือกรับ

ทั้งนี้ได้มีการตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ คือ

1. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์
2. การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตาม ปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์
3. ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัด ฐานในระดับที่ต่างกัน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วนคือ ข้อมูลทางประชากร (อายุ เพศ รายได้ และระดับการศึกษา) พฤติกรรมการใช้สื่อและ หนังสือพิมพ์ และทัศนคติที่มีต่อตนเองและโลกภายนอก โดยดำเนินการวิจัยด้วยการใช้แบบสอบ ถามเพื่อวัดทัศนคติ โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณดำเนินการโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows (version 10.0) และมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานคือ ร้อย ละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ยแบบทิศทางเดียว (One-Way ANOVA)

จากนั้นนำประเด็นที่น่าสนใจมาวิเคราะห์และสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับการอ่านหนังสือพิมพ์มาเป็นระยะเวลานาน ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 16 ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในทุกๆระยะเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์เป็นระยะเวลานาน ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานนี้

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์

2.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 16 ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในทุกช่วงเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สอง

2.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์แต่ละครั้ง

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่อ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน โดยรวมแล้วไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติของผู้ที่มีการติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ในทุกช่วงเวลา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สอง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3: ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ทำให้เกิดการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานในระดับที่ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับประเภทเนื้อหาที่เลือกเปิดรับ ดังที่แสดงให้เห็นในตารางที่ 18 ปรากฏว่าโดยรวมแล้วไม่มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนะของประเภทเนื้อหา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนะเพียง 4 ด้าน จากทั้งหมด 18 ด้าน แสดงว่าประเภทเนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยจึงไม่สนับสนุนสมมติฐานที่สาม

อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานที่ 1: การปลุกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์

จากผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ในการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ ไม่มีความสัมพันธ์ที่สอดคล้องกัน งานวิจัยจึงชี้ให้เห็นว่า ระยะเวลาที่ติดตามอ่านหนังสือพิมพ์ไม่มีผลกับแนวโน้มการปลุกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐาน ส่วนหนึ่งน่าจะเป็นเพราะว่า การติดตามอ่านมานาน อาจจะมีปริมาณการอ่านมากหรือน้อย หรือแทบไม่ได้อ่านเลยก็เป็นไปได้ จึงไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนะมากนัก

นอกจากนี้ ปัจจัยที่ควรต้องนำมาพิจารณาร่วมด้วยคือ ประเภทของสื่อที่ใช้ เนื่องจากจากข้อมูลด้านพฤติกรรมการอ่าน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการใช้สื่อวิทยุและโทรทัศน์มากกว่าหนังสือพิมพ์ และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง (69%) ซึ่งมีงานวิจัยระบุว่า สื่อที่ผู้หญิงเปิดรับมากที่สุดคือ นิตยสารและโทรทัศน์¹ ยิ่งไปกว่านั้น ยังมีการวิจัยพบว่าร้อยละ 79 ของคนกรุงเทพฯ ดูโทรทัศน์ทุกวันหรือแทบทุกวัน แต่คนกรุงเทพฯ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ มี

¹ จิตราพร ธรรมสารสุนทร, ค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่ปรากฏในนิตยสารผู้หญิง, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

เพียงไม่ถึงร้อยละ 50 และมีเพียงร้อยละ 29 ที่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันหรือแทบทุกวัน² ความสำคัญที่มีต่อทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างจึงน่าจะต่างกัน

สมมติฐานที่ 2: การปลูกฝังโลกทัศน์กับภาวะไร้บรรทัดฐานในผู้อ่านหนังสือพิมพ์แปรผันตามปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์

2.1 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

ในการทดสอบสมมติฐาน ด้วยการหาค่าความแปรปรวน (ANOVA) ค่าเฉลี่ยการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาที่เริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ พบว่าพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่องไม่มีความสัมพันธ์กับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐาน เหตุผลน่าจะเป็นเช่นเดียวกันกับข้อสรุปจากความไม่สอดคล้องกันของผลการวิจัยในสมมติฐานแรก กล่าวคือ การอ่านอย่างต่อเนื่องไม่ได้หมายความว่าพฤติกรรมการอ่านอย่างตั้งใจ อันอาจเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ (Mcguire, 1973)³ การติดตามอ่านอย่างต่อเนื่องของกลุ่มตัวอย่างจึงอาจเป็นเพียงการอ่านเพื่อแสวงหาข้อมูลทั่วไป หรือเพื่อเรียนรู้สถานการณ์ประจำวัน โดยไม่มีความสนใจเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งอย่างจริงจัง ซึ่งตามสถิติแล้วคนไทยทั่วไปกว่าร้อยละ 98.4 ที่อ่านหนังสือพิมพ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออ่านข่าวที่น่าสนใจทั่วไป และมีไม่ถึงร้อยละ 80 ที่อ่านจะจงประเด็น⁴ ซึ่งในด้านของการเจาะจงเนื้อหาจะได้กล่าวถึงต่อไปในส่วนของกรอบทฤษฎีสมมติฐานที่สาม

2.2 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐานกับระยะเวลาอ่านหนังสือพิมพ์แต่ละครั้ง

ในการทดสอบสมมติฐานพบว่า พฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์เป็นระยะเวลาสั้นในแต่ละครั้ง พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้บรรทัดฐาน

² สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร, หน้า 265.

³ อ้างถึงใน Potter, W. James, *Media Literacy*, pp. 261 – 262.

⁴ รายงานการสำรวจการอ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทรายการที่อ่านที่ราชอาณาจักร พ. ศ. 2538, สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ในกรณีที่ เมื่อได้แยกพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนคติแต่ละข้อ พบว่า ค่าเฉลี่ยทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างในทัศนคติที่ 1 “เด็ก ๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว” (การปลุกฝังโลกทัศน์โดยวัดจากมุมมองที่รุนแรงต่อสังคม) มีความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติ โดยกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ในด้านความรุนแรงโดยวัดจากมุมมองต่อสังคม คือกลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์มากกว่า 2 ชั่วโมง ตรงข้ามกับสมมติฐานว่ายิ่งอ่านมากยิ่งเกิดทัศนคติเชิงลบ ทั้งที่มีข้อมูลสนับสนุนอยู่เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น ผลการวิจัยของ Berkowitz (1964)⁵ ที่ชี้ให้เห็นว่าการเปิดรับสื่อในปริมาณมากอาจทำให้รับผลจากทฤษฎีปลุกฝังได้มาก และมองโลกในแง่ร้ายมากขึ้น และอาจถึงขนาดมีการแสดงออกที่ก้าวร้าวรุนแรง ในผลการวิจัยซึ่งเป็นตรงข้ามนี้อาจสันนิษฐานได้ว่า การอ่านเป็นระยะเวลาหน้านั้น กลุ่มตัวอย่างไม่ได้อ่านเนื้อหาประเภทที่ทำให้เกิดทัศนคติด้านใดด้านหนึ่ง แต่เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง เช่น นิยายหรือละครหรือโฆษณา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาการอ่านที่นาน แต่เป็นการอ่านที่ไม่ส่งต่อทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้ยังปรากฏความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในทัศนคติที่ 17 “ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง” (ทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอก) พบว่าเมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว กลุ่มที่ใช้เวลาอ่านหนังสือพิมพ์ 1 ถึง 2 ชั่วโมง มีทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอกต่ำกว่ากลุ่มที่อ่านน้อยกว่า 30 นาที และกลุ่มที่อ่าน 30 นาทีถึง 1 ชั่วโมง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

ในกรณีที่เกิดความรู้สึกที่ตรงข้ามกับงานวิจัยดังกล่าวนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเหตุผลส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความรู้สึก “ชินชา” ต่อภาพความรุนแรง อาทิเช่น ภาพข่าวการวิสามัญฆาตกรรมผู้ค้ายาเสพติด การฆ่าตัวตายหลังเศรษฐกิจตกต่ำ หรือคนติดยาจับคนเป็นตัวประกัน ซึ่งปรากฏให้เห็นเป็นจำนวนมากในระยะไม่กี่ปีมานี้ การเปิดรับข่าวสารในลักษณะดังกล่าวซ้ำกันบ่อย ๆ ของกลุ่มที่อ่านหนังสือพิมพ์เป็นระยะเวลาสั้น อาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องปกติสามัญ ไม่จัดไว้ในประเภทความรุนแรงหรือไม่ใช่เรื่องที่น่าให้ความสำคัญ แต่ก็ยังมีความรู้สึกว่าเป็น “ด้านลบ” อย่างไรก็ตาม อาจมีปัจจัยเสริมอื่นๆ ให้เกิดความสัมพันธ์ลักษณะดังกล่าวของตัวแปร อาทิเช่น ความรู้สึกที่เหตุการณ์เกิดขึ้นใกล้ตัวที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่เกิดการปลุกฝังโลกทัศน์ จึงสมควรจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรอื่น เช่น ความรู้สึกมีส่วนร่วมในเหตุการณ์หรือความรู้สึกซาซินกับความรุนแรง รวมถึงคำจำกัดความ คำว่า “ความรุนแรง” ในทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เกิดข้อสรุปที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

⁵ Berkowitz, Leonard, The Effect of Observing Violence, *Scientific American*, Vol. 210, No. 2, 1964, pp. 35 - 41 อ้างถึงใน *Violence and Terror in the Mass Media*, Nancy Signorielli and George Gerbner, compiled, (USA: Greenwood Press Inc., 1988), pp. 82 - 83.

สมมติฐานข้อที่ 3 ประเภทเนื้อหาที่เปิดรับต่างกัน ทำให้เกิดการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะใฝ่บรรทัดฐานในระดับที่ต่างกัน

ผลการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างประเภทเนื้อหาแนวโน้มการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะใฝ่บรรทัดฐานปรากฏผลว่าประเภทเนื้อหาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะใฝ่บรรทัดฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนะเพียง 4 ด้าน จากทั้งหมด 18 ด้าน

อย่างไรก็ดี จากการที่แยกพิจารณาความแตกต่างของค่าเฉลี่ยทัศนะแต่ละข้อที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าเฉลี่ย พบว่าค่าเฉลี่ยของการเลือกเปิดรับประเภทเนื้อหาของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในทัศนะที่ 7 “ถึงท่านไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ไม่ได้ดีขึ้นหรือเลวลง” (ความรู้สึกศรัทธาต่อระบบการเมือง) และในทัศนะที่ 13 “เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป” (ทัศนะด้านความรู้สึกไร้ความหมายในชีวิต) ซึ่งผลการวิจัยที่น่าสนใจคือ ค่าเฉลี่ยทัศนะของผู้ที่เลือกรับเนื้อหาด้านการเมือง เมื่อเปรียบเทียบกับรายคู่กับกลุ่มอื่นๆ กลับมีทัศนะเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ ทุกกลุ่ม ทั้งๆ ที่เป็นคำถามที่เกี่ยวกับความรู้สึกด้านลบต่อระบบการเมืองและราชการ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะเกิดจากเหตุผลสำคัญ 4 ประการ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างชอบการเมืองจึงเลือกอ่านคอลัมน์การเมือง และเมื่อชอบการเมืองก็จึงมีมุมมองที่เป็นบวกต่อการเมืองและต่อระบบราชการ
2. การติดตามข่าวการเมืองด้วยความเข้าใจว่าระบอบการเมืองที่แท้แล้วก็เป็นเพียงการต่อรองผลประโยชน์ที่น้อยครั้งจะมีความรุนแรงมาเกี่ยวข้อง ดังคำกล่าวว่าการเมืองไม่มีมิตรแท้ศัตรูถาวร กลุ่มตัวอย่างจึงมีข้อสรุปเกี่ยวกับการเมืองว่า การเมืองไม่ใช่เรื่องของความรุนแรง อย่างไรก็ตามก็มีความเกี่ยวข้องกับการกรอบการตีความคำว่า “การเมือง” ของกลุ่มตัวอย่างด้วยเช่นกัน ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดคือ ข่าวการฆ่าหัวคะแนนในการเลือกตั้ง ขึ้นอยู่กับกลุ่มตัวอย่างว่าจะพิจารณาเป็นข่าวการเมืองหรือข่าวอาชญากรรม
3. บรรยากาศการเมืองที่สงบนิ่งมาเป็นระยะเวลาเกือบ 10 ปี นับตั้งแต่การใช้ความรุนแรงทางการเมืองครั้งสุดท้ายในเดือนพฤษภาคมปี 2535 ทำให้กลุ่มตัวอย่างติดตามข่าวการเมืองโดยมีความรับรู้ความรุนแรงทางการเมืองน้อยลงโดยเปรียบเทียบ
4. แนวโน้มความพอใจในการทำงานของรัฐบาลปัจจุบัน ซึ่งตามผลสำรวจของเอแบคโพลระหว่าง วันที่ 19 - 24 พฤศจิกายน 2544 ประชาชนพอใจในผลงานของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นหัวหน้ารัฐบาล เกินกว่าร้อยละ 87.0 และการสำรวจความต้องการให้พรรคไทยรักไทยทำงานต่อไป ณ วันที่ 30

มีนาคม 2545 ก็ยังอยู่ในระดับร้อยละ 53⁶ แสดงว่าประชาชนทั่วไปมีแนวโน้มพอใจรัฐบาลปัจจุบัน จึงน่าจะมีส่วนให้การตอบแบบสอบถามโน้มน้าวเชิงไปทางความพอใจต่อระบบการเมืองและสังคมโดยรวม

และท้ายสุด ความแตกต่างในค่าเฉลี่ยทัศนคติระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยังเกิดในทัศนคติข้อที่ 18 “คนจำนวนมากหาเงินได้ง่ายๆ โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง” (ทัศนคติด้านลบต่อบุคคลอื่นหรือโลกภายนอก) โดยพบว่า กลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนทัศนคติด้านลบสูงกว่ากลุ่มอื่นๆ คือ กลุ่มที่เลือกเปิดรับเนื้อหาประเภทกีฬา และเนื้อหาด้านอาชญากรรม

มีทฤษฎีไม่น้อยที่สนับสนุนว่าการเปิดรับเนื้อหาด้านอาชญากรรมมีแนวโน้มก่อให้เกิดความเห็นด้านลบ เนื่องจากอาชญากรรมส่วนใหญ่เกิดจากการขัดผลประโยชน์ และทำให้เกิดภาพรวมว่าสังคมไม่ปลอดภัย ตนเองก็ไม่ปลอดภัย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการปลุกฝังที่กล่าวว่า ยิ่งบุคคลเปิดรับสื่อมากขึ้นก็ยิ่งมีมุมมองต่อโลกที่เลวร้ายลง เกิดความรู้สึกแปลกแยก (Alienation) และไม่เชื่อมั่นต่อความสัมพันธ์ที่จะมีต่อบุคคลอื่นๆ (Interpersonal Mistrust) ซึ่ง Srole (1956) และ Rosenberg (1957)⁷ ศึกษาพบในผู้รับชมสื่อโทรทัศน์

แต่การที่เปิดรับเนื้อหากีฬาแล้วก่อให้เกิดคะแนนเฉลี่ยสูงในกรณีดังกล่าว เป็นไปได้อย่างยิ่งว่ากลุ่มตัวอย่างที่เลือกเปิดรับเนื้อหาประเภทกีฬา อาจจะอนุมานจากภาพของนักกีฬาจำนวนมากที่หาเงินได้ง่ายๆ เพราะโดยทั่วไปแล้วกลุ่มตัวอย่างและประชาชนจะได้รับชมภาพการแข่งขันและการรับรางวัลของนักกีฬา แต่ไม่บ่อยครั้งนักที่บุคคลทั่วไปจะได้เห็นการทุ่มเทร่างกายแรงใจฝึกซ้อมของนักกีฬา จึงอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดว่านักกีฬาหาเงินได้ง่าย และเกิดเป็นข้อสรุปในทางลบขึ้น

กล่าวโดยรวมแล้ว จากการที่งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาทฤษฎีการปลุกฝังและภาวะไร้บรรทัดฐานในกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ โดยนำแง่มุมเกี่ยวกับการปลุกฝังโลกทัศน์มาใช้กับสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผู้วิจัยเห็นว่ามีความแตกต่างทางวัฒนธรรมซึ่งสื่อโทรทัศน์มิได้เป็นสื่อสำคัญหลักๆ เช่นในสังคมตะวันตก และอาจนำมาซึ่งผลวิจัยที่น่าสนใจ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา กลับพบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งสามข้อ ซึ่งอาจอธิบายได้ดังนี้

⁶ www.abacpoll.com, วันที่ 30 มีนาคม 2545.

⁷ Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., *Cultivation Analysis: New Directions in Media Research*, pp.

ประการแรก สื่ออื่นๆ หรือสถาบันอื่นๆ ในสังคมอาจส่งผลกระทบต่อทัศนะของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ยังศึกษาไม่ครอบคลุมถึงผลของสื่ออื่นๆ และสถาบันอื่นๆ ทางสังคมที่มีต่อทัศนะของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างชัดเจน

ประการที่สอง คือการให้คำจำกัดความคำว่า ความรุนแรง แม้ว่าผู้วิจัยจะได้ตัดแปลงและจำแนกความรุนแรงตามแนวทางของการปลูกฝังโลกทัศน์ที่นักวิชาการตะวันตกได้วิจัยไว้เป็นจำนวนมากแล้ว แต่ผู้วิจัยได้นำการปลูกฝังโลกทัศน์มาวิเคราะห์กับสื่อที่ต่างออกไป รวมถึงการนำทฤษฎีมาใช้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งการนำทฤษฎีทางสังคมศาสตร์มาใช้ในลักษณะเดียวกับงานวิจัยนี้อาจต้องการการการจำกัดความใหม่ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ผลที่ได้แสดงว่าแนววิเคราะห์การปลูกฝัง (Cultivation Analysis) กับหนังสือพิมพ์ยังมีผลไม่ชัดเจนมากนัก หากต้องการผลการวิจัยที่ชัดเจนในด้านการปลูกฝังกับสื่อในคนไทย ควรวิจัยลงลึกเฉพาะสื่อที่กลุ่มตัวอย่างและบุคคลทั่วไปใช้มากที่สุด 3 ชนิด คือ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์
2. ผลการวิจัยระบุว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบางประเภท อาทิเช่น ประเภทเนื้อหาหรือการอ่านในบางช่วงเวลา กับการปลูกฝังโลกทัศน์และภาวะไร้อารมณ์พื้นฐาน จึงควรเน้นศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรเดิมแบบจำเพาะเจาะจง ว่าทำให้เกิดผลกระทบต่อทัศนะมากน้อยระดับใดและเป็นไปในทิศทางใด เพื่อหาวิธีป้องกัน
3. การศึกษาขยายผลไปยังต่างจังหวัดอาจได้ผลการวิจัยที่ต่างจากนี้ เนื่องจากความแตกต่างในความต้องการข้อมูลข่าวสารระหว่างคนกรุงเทพฯกับคนต่างจังหวัด
4. เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวข้องกับทัศนะและความรู้สึกนึกคิด การทำวิจัยแบบวิเคราะห์เนื้อหา/ถามแบบสัมภาษณ์/คำถามปลายเปิดมากขึ้น อาจได้คำอธิบายมากกว่าการเจาะจงหาเฉพาะค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
5. สำหรับงานวิจัยชิ้นต่อไปควรหากกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกันด้านลักษณะทางประชากร เพื่อให้เห็นผลความแตกต่างชัดเจนขึ้น
6. เนื่องจากการพิจารณามุมมองโดยรวมของเนื้อหาทุกประเภทอาจทำให้ความชัดเจนในการวัดระดับทัศนคติมีน้อยลง สำหรับงานวิจัยชิ้นต่อไปอาจแยกวัดเนื้อหาเฉพาะประเภท ตัวอย่างเช่น วิจัยว่า ผู้ชมที่เปิดรับข่าวกีฬาเกิดทัศนคติด้านใดมากเป็นพิเศษ เพราะจากผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า “เนื้อหาของสื่อ” มีผลกระทบต่อทัศนะของผู้รับสื่อ ไม่ใช่เฉพาะประเภทของสื่อ ซึ่งไม่ปฏิบัติตามแนวคิดการปลูกฝังโลกทัศน์

รายการอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ, การวิเคราะห์สื่อ: แนวคิดและเทคนิค, (กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2541.
- กาญจนา แก้วเทพ, สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา, (คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ), 2541.
- คุณากร มุ่งดี, ปัจจัยที่ส่งเสริมการกระทำอัตวินิบาตกรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล, (บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2541.
- จิตราพร ธรรมสารสุนทร, ค่านิยมและทัศนคติทางเพศที่ปรากฏในนิตยสารผู้หญิง, (บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2538.
- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, ค่านิยมที่เป็นเครื่องชี้แนวโน้มการต่อต้านสังคมของเยาวชนกระทำผิดในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกกลาง, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล), 2529.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, โลกานวัตรกับอนาคตของประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ), 2537.
- ชาญศักดิ์ จริยวิทยานนท์, ปัจจัยที่มีผลต่อการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์), 2536.
- ธารทิพย์ สมบูรณ์, การแพร่กระจายค่านิยมพื้นฐาน 5 ประการ ของนักเรียนมัธยมปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร: ศึกษาบทบาทการสื่อสารในครอบครัว การสื่อสารในโรงเรียน และการสื่อสารมวลชน, (บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2526.
- นฤมล สิงห์ประเสริฐ, ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเสนอความรุนแรงในข่าวโทรทัศน์, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2534.

นิเวศน์ กันไทยราษฎร์, สื่อควรเสนอข่าวกระทำอัตวินิบาตกรรมอย่างไร, นิตยสารดิฉัน,
กรกฎาคม, 2542.

นیرา พรเดชวงศ์, ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพยายามฆ่าตัวตายของผู้ป่วยโรงพยาบาลสังกัด
กรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์),
2539.

พีระ จิโรสมณ และ มาลี บุญศิริพันธ์, การรายงานข่าวเชิงสืบสวนแบบประยุกต์, วีระศักดิ์ สา
เลยยกานนท์, บรรณาธิการ, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาการหนังสือพิมพ์แห่ง
ประเทศไทย), 2538.

โยธิน ศันสนยุท และคณะ, จิตวิทยา, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ), 2533.

วรเชษฐ หอมจันทร์, การรับรู้ของเยาวชนในเขตชุมชนคลองเตยเกี่ยวกับบทบาทของสื่อสิ่งพิมพ์
ในการชักจูงเยาวชนไปสู่การสร้างพฤติกรรมเบี่ยงเบน, (บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย), 2540.

วรวิทย์ ฤทธิพิศ, สื่อมวลชนกับความรับผิดชอบทางกฎหมาย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน),
2538.

วัฒนา พัฒนพงศ์ และคณะ, รายงานการวิจัยเรื่องสื่อมวลชนกับบทบาทด้านจริยธรรม,
(กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ), 2539.

สมบูรณ์ วรพงษ์, บนเส้นทางหนังสือพิมพ์, สำนักพิมพ์เพื่อนชีวิต, 2527 อ้างถึงใน เสถียร เขย
ประทับ, สื่อมวลชนกับการพัฒนาประเทศ: เน้นเฉพาะประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2536.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ และสุพัตรา เพชรมณี, บทบาทของสื่อมวลชนที่มีต่อการดำรงชีวิตของ
ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย), 2536.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, ทฤษฎีสังคมวิทยา: การสร้าง การประเมินค่า และการใช้ประโยชน์,
(กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2542.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์, สังคมวิทยาปัญหาสังคม, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2542.

สุกัญญา นาคสุข, ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อมวลชนกับความทันสมัยของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2537.

สุกัญญา สุตบรรทัด, เอกสารประกอบการสอนวิชา จริยธรรมวิชาชีพหนังสือพิมพ์, (คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2543.

สุภาพงศ์ ระรวยทรง, การศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับสาร ความรู้และทัศนคติต่อการเสนอข่าวต่างประเทศทางสื่อมวลชนของประชาชนในกรุงเทพมหานคร, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2535.

อรทัย เวชภูมิ, พฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารกับค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาของประชาชนในชุมชนแออัดเขตกรุงเทพมหานคร, (บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), 2540.

อานันท์ บันยารชุน, มุมมองนายอานันท์, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน), 2541.

ภาษาอังกฤษ

Dan Drew and David Weaver, Media Attention, Media Exposure And Media Effects, Journalism Quarterly, Volume 67, No. 4, Winter, 1990.

Jennings Bryant and Dolf Zillman, Edt., Perspectives on Media Effects, (USA: Lawrence Erlbaum Associates Inc. Publisher), 1986.

Karl Erik Rosengren, Media effects and Beyond: Culture, Socialization and Lifestyle, (United Kingdom: T. J. Press), 1994.

Michael Morgan, "Heavy Television viewing and perceived quality of life", Journalism Quarterly, (Autumn 1984).

Nancy Signorielli and Michael Morgan, Ed., Cultivation Analysis: New Directions in Media Research, (USA: Sage Publications), 1990.

Nancy Signorielly and George Gerbner, compiled, Violence and Terror in the Mass Media, (USA: Greenwood Press Inc.), 1988.

Potter, W. James, Media Literacy, (United Kingdom: Sage Publication Inc.), 1998.

Ralph S. Izard, "Public confidence in the news media", Journalism Quarterly, 61 (Spring 1985).

Robert K. Merton, Anomie, Anomia and Social Interaction: Contexts of deviant behavior, (London: The Free press of Glencoe), 1964.

เอกสารประกอบอื่น ๆ

รายงานการสำรวจการอ่านหนังสือพิมพ์ จำแนกตามประเภทรายการที่อ่านทั่วราชอาณาจักร พุทธศักราช 2538, กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

www.abacpoll.com, วันที่ 30 มีนาคม 2545.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้น เพื่อหาตัวแปรประกอบวิทยานิพนธ์ของภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเพื่อเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ โดยไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาตอบคำถามต่อไปนี้ตามความเป็นจริง

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. ในแต่ละข้อท่านเลือกตอบได้เพียง 1 ข้อเท่านั้น (เว้นแต่ข้อนั้นจะกำหนดให้เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
2. โปรดทำเครื่องหมายกากบาทหรือขีดเครื่องหมายถูก ให้ตรงกับคำตอบที่ท่านเลือก
3. โปรดกรอกข้อมูลส่วนตัว

เพศ	ชาย	หญิง
อายุ	_____	_____
	น้อยกว่า 20 ปี	20 ปี - 35 ปี
	_____	_____
	36 ปี - 50 ปี	มากกว่า 50 ปี
ระดับการศึกษาสูงสุด	_____	_____
	ประถมศึกษา	_____
	มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือเทียบเท่า	_____
	_____	_____
	มัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า	_____
	_____	_____
	อนุปริญญา	_____
	_____	_____
	ปริญญาตรี	_____
	_____	_____
	ปริญญาโทหรือสูงกว่า	_____
รายได้ต่อเดือนโดยเฉลี่ย	_____	_____
	น้อยกว่า 10,000 บาท	10,001 - 20,000 บาท
	_____	_____
	20,001 - 30,000 บาท	30,001 - 40,000 บาท
	_____	_____
	40,001 - 50,000 บาท	50,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 1 โปรดทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

1. โดยปกติท่านอ่านหนังสือพิมพ์หรือไม่

_____ อ่าน

_____ ไม่อ่าน (ถ้าท่านเลือกข้อนี้ให้ข้ามไปตอบข้อ 6)

2. โปรดระบุจำนวนปีตั้งแต่ท่านเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์จนถึงปัจจุบัน _____ ปี

_____ อ่านมาไม่เกิน 1 ปี

_____ อ่านมา 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ปี

_____ อ่านมา 3 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี

_____ อ่านมา 5 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 7 ปี

_____ อ่านมาเกินกว่า 7 ปีขึ้นไป

3. ตั้งแต่ท่านเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์ท่านอ่านในลักษณะใด

_____ มักอ่านเป็นช่วงเวลาไม่ติดต่อกันทุกวัน

_____ มักอ่านติดต่อกันตลอดแทบทุกวัน (ถ้าท่านเลือกข้อนี้ให้ข้ามไปตอบข้อ 5)

4. โปรดระบุจำนวนครั้งที่ท่านอ่านหนังสือพิมพ์ต่อสัปดาห์ _____ ครั้ง

_____ สัปดาห์ละ 3 - 4 ครั้ง

_____ สัปดาห์ละ 1 - 2 ครั้ง

_____ น้อยกว่าสัปดาห์ละครั้ง

_____ น้อยกว่าเดือนละครั้ง

5. โปรดระบุเวลาที่ท่านใช้การอ่านหนังสือพิมพ์ในแต่ละวัน _____ (ชั่วโมง/นาที)

_____ น้อยกว่า 30 นาที

_____ 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง

_____ 1 ถึง 2 ชั่วโมง

_____ มากกว่า 2 ชั่วโมง

6. สื่อชนิดใดที่ท่านจะใช้เป็นอันดับแรก (เรียงตามความสำคัญโดย 1 สำคัญมากที่สุด 2, 3 ... ลดหลั่นความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ)

_____ หนังสือเรียน

_____ นวนิยาย

_____ วิทยุ

_____ โทรทัศน์

_____ หนังสือพิมพ์

_____ อินเทอร์เน็ต

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

7. ท่านจะเลือกอ่านหรือรับชมข่าวประเภทใด (เรียงตามความสำคัญโดย 1 จะสำคัญมากที่สุด 2, 3,... จะลดหลั่นความสำคัญลงไปเรื่อย ๆ ซึ่งท่านสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

_____ อาชญากรรม

_____ กีฬา

_____ นิยาย/บันเทิง

_____ การเมือง

_____ สังคม

_____ เศรษฐกิจ

_____ อื่น ๆ (โปรดระบุ) _____

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. เด็กๆ สมัยนี้มีการแสดงออกที่ก้าวร้าว					
2. ท่านรู้สึกว่าปัจจุบันการลงโทษคนผิดในระบบยุติธรรมมีความรุนแรงพอแล้ว					
3. ทุกวันนี้คนแก้ปัญหาด้วยความรุนแรงมากขึ้น เช่น ประทุษร้ายหรือก่ออาชญากรรม					
4. ท่านสามารถปล่อยให้บุตรหลานวัยรุ่นออกนอกบ้านคนเดียวยามค่ำคืนได้อย่างวางใจ					
5. สังคมยุคนี้เป็นสังคมที่ปลอดภัยและสงบสุข					
6. นักการเมืองที่อุทิศตนเพื่อประชาชนนั้นมียู่มากมาย					
7. ถึงท่านจะไปเลือกตั้งหรือไม่ สังคมก็ได้ดีขึ้นหรือเลวลง					
8. ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรส่วนมากเป็นคนดี					
9. ในการเลือกตั้งมักมีการใช้วิธีสกปรกมากกว่าวิธีที่ถูกทำนองคลองธรรม					
10. การเมืองปัจจุบันเป็นการแย่งชิงผลประโยชน์มากกว่าการทำเพื่อประเทศชาติ					
11. การกระทำทุกอย่างที่ท่านทำ แทบไม่ส่งผลอะไรเลยต่อสังคม					
12. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่เชื่อถือได้					
13. เจ้าหน้าที่ของราชการส่วนใหญ่ไม่สนใจปัญหาของคนทั่วไป					
14. ถ้าท่านมุ่งมั่นทำอะไรสักอย่าง ท่านต้องประสบความสำเร็จ					
15. ท่านเห็นว่าคนส่วนใหญ่จะพยายามเอาเปรียบท่าน ถ้าเขามีโอกาส					
16. โดยทั่วไปแล้ว คนมีแนวโน้มจะนิสัยดีขึ้นมากกว่าจะเลวลง					
17. ท่านเห็นว่าเดี๋ยวนี้คนมักจะเห็นแก่คนอื่นก่อนจะช่วยเหลือตนเอง					
18. มีคนจำนวนมากที่หาเงินได้อย่างง่ายดาย โดยไม่ต้องลงทุนลงแรง					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้วิจัย

นายยุติ ปิ่นวิเศษ เกิดเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2517 ที่จังหวัดสุพรรณบุรี และเข้ามาศึกษาที่กรุงเทพมหานครในระดับชั้นมัธยมศึกษา ตั้งแต่ปี 2529 ที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ต่อมาได้มีโอกาสเข้าศึกษาระดับปริญญาโท ที่ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย